

משה איש האלוקים

בירושלים של מעלה חקוקה דמותו הטמירה של **עמוד החסד**, הצדיק הירושלמי **הגאון רבי משה ובר זצ"ל** אשר הפך את ביתו לנחלת הכלל והקדיש את כל חייו עבור הזולת מתוך אהבת ישראל נדירה • בחלוף **עשרים שנה להסתלקותו**, מוביל תלמידו המובהק, המשפיע הגאון **הרב עידו ובר** את בנו במשעולי חייו ויחדיו הם חוזרים אל השנים בהן הכיר את מי **ששינה את חייו** | עמ' 10

משה רעיא מהימנא

כותב השורות במחיצת סבו הרוחני הגה"צ רבי משה ובר זי"ע ואביו שיבדלח"ט הרב עידו ובר

זכות היתה לי. ברוב חסדיו של בורא עולם, זכיתי להיוולד בבית שהיה מואר בדמות של צדיק קמאי. זכיתי לגדול על ברכיו של יהודי אשר כל ישותו הוקדשה לעבודת השם באמת ובתמים. חסיד שהתקשרותו לרבו היתה יוצאת דופן וכמים הפנים לפנים, זכה ליחס מיוחד מהרבי הקדוש אליו היה מחובר בכל נימי נשמתו. בהיותי ילד רך בשנים בעת שהשיב את נשמתו ליוצרה, הזיכרון שלי מהגאון הצדיק רבי משה ובר זכותו תגן עלינו מעומעם. למרות בעיית הזיכרון, השפעתו האדירה של רבי משה זצ"ל על חיי מלווה אותי בכל צעד ושעל. מידת החסד שאפיינה אותו ובלטה באישיותו הטמירה, מהווה עבורי מודל לחיקוי ומטרה לשאוף אליה. יחסו האבהי של רבי משה זצ"ל ליהודים, דאגתו העמוקה לשבורי לב, אהבתו לכל אשר בשם ישראל יכונה תוך הקרבה גשמית ורוחנית למענם, אלה עיצבו את אישיותי והעניקו בי תעצומות לדבוק בדרכו הנשגבה. דביקותו בבורא עולם שבאה לידי ביטוי בכל רגע מחייו, הזכירה לרבים את התיאורים המפליאים על גדולי צדיקי הדור בדורות קודמים. הרגעים המרטיטים בהם היה קורא קריאת שמע על המיטה דבר יום ביומו, ניגוני ההתעוררות שהיו בוקעים מגרונו בזמן הנעלה הזה בחצות הלילה, הרעידו לבבות והביאו לידי ביטוי את צמאון נפשו לקל-חי.

גאונותו העצומה בכל חדרי תורה, הידע המקיף של רבי משה זצ"ל בכל ספרי החסידות והקבלה, העמידו אותו בשורה אחת עם אדירי התורה שהשתעשעו עמו רבות בדברי תורה והעריכו את גודל מעלתו בלימוד תורת משה.

הטיב להגדיר זאת אחד מגדולי מרביצי התורה בדורנו, שאמר כי "רבי משה היה דמות רבת גוונים. מצד אחד - עובד השם גדול באופן שאי אפשר לתאר. כל ירושלים היתה נרעשת מהאופן שבו עבד רבי משה את הקדוש ברוך הוא. מצד שני - היתה לו אהבת ישראל עצומה, שאף היא חרגה מכל גדר מצוי. הוא לא הבחין בין שומרי מצוות לשאינם כאלה, אלא את כולם קירב באהבת ישראל שאין לה קץ. רבי משה היה קשור לכולם, והיה מסור בכל לב ונפש לקרב יהודים לקדוש ברוך הוא. ענק בעבודת השם, ענק בחסידות, ענק במידת החסד וענק בענווה".

בזכרונם של וותיקי המתפללים סמוך לשריד בית מקדשנו צרוב המחזה של רבי משה זצ"ל עת היה מגיע לכותל בשעת בוקר מוקדמת ומתפלל תפילת שחרית כשהוא עומד ליד דוכן התפילין, וכשהיה רואה אנשים שאפשר לזכותם בהנחת תפילין, היה מניח איתם ואחר כך היה ממשיך בתפילתו.

לאחר סיום התפילה היה עומד עוד שעות ארוכות, עד שעות הצהריים, כשמישהו היה מגיע להחליף אותו. רק אז חזר הביתה וטעם משהו. לעתים קרובות, הגיע בלוויית ידידים חדשים - אנשים שפגש רק הבוקר במבצע תפילין וכבר באו לביתו, אם לצורך ארוחה וסיוע

לחסידים עם שטריימל. שבורי לב הקימו בו משפחה יהודית מפוארת. מעוטי יכולת נחלצו ממצבם העגום וזכו לסעד גשמי. בני אדם שנפלו למחוזות של ייאוש קיבלו אופק ותקווה.

זו היתה משאת חיו של בעל ההילולא. לשמח נדכאים, לעזור לנזקקים, לקרב רחוקים, לרומם יהודים, להצמיח ישועות ולהביא רפואות. אלו לא היו סיסמאות בעיניו. זו היתה דרך חיים שהשפיעה על יהודים רבים והקרינה על כל הסביבה.

הסיפורים אודותיו אליהם נחשפתי מכלי ראשון על ידי אנשים שזכו לטעום מאורו הגדול, כמו גם אלו שהופיעו בעלוני 'שמעו ותחי נפשכם' אשר יוצאים לאור קרוב לשלושים שנה בידי אבי מורי שליט"א, יש בהם כדי לשפוך אור על דמותו רבת האנפין ולהוות מופת אשר אחריה כל אדם ימשיך.

עשרים שנה חלפו מאותו יום מר ונמהר שבו הותרו אותנו לאנחות, אבל התחושה אצלנו בבית היא שרבי משה חי וקיים. מפעל חייו העצום שבשנותיו האחרונות בעלמא הדין התנהל בבתי אונגרין 182, שוקק חיים ומוסיף להגביר חיילים לתורה.

יחד עם השאיפה ללמוד מדרכיו ולאמץ את גישתו המדהימה בעבודת השם, מתחזקת הציפייה להתראות עמו פנים אל פנים, יחד עם משיח צדקנו, בקיום הייעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם.

גשמי ואם לצורך לימוד והשפעה רוחנית.

היה מרבה להפציר באלה שתחילה סירבו להניח תפילין ולא היה מוותר לשום יהודי. תמיד הביט על הנשמה הטהורה של כל יהודי ולא על המראה החיצוני, ובלבביות היה פונה ואומר: "שלום, שמי משה. מה שמך?" את האורחים מחו"ל היה שואל מהיכן הם, והיה אומר: תיכנס לבית חב"ד בעירך ותמסור ד"ש בשמי. כשהלה היה אומר שאיננו מכיר את בית חב"ד, היה רבינו תוחב לידו כרטיס ביקור של בית חב"ד שפועלת בעירו, וכך היה הקשר נמשך. ידוע שרבים חזרו בתשובה בדרך זו.

מעלותיו הרבות ושגב קדושתו לא מנעו ממנו ליצור כימיה עם פשוטי העם ולהיות להם לאוזן קשבת. אלה שפכו בפניו את מר ליבם וזכו לעידוד ומילה טובה ולעיתים לסיוע כספי בהיקפים כבירים שרובם נעשו בסתר ואינם ידועים לאיש.

אנשים שנקלעו לביתו הקטן שזכה לכינוי 'מלון ובר' נדהמו. המחזה הנפוץ בביתו היה של יהודים קשי יום שממלאים את הבית, חוטפים בו תנומה באין להם בית, סועדים את ליבם בארוחה דשנה, כזו שבמקרים רבים היתה שארית המזון שנותר והיה מיועד להאכיל את פיהם של רבי משה זצ"ל ורעייתו הרבנית מרים ע"ה.

הבית הפלאי בליבה של השכונה העתיקה, שינה את חייהם של יהודים מקצה לקצה: גלוי ראש הפכו בו

זו היתה משאת חיו של בעל ההילולא. לשמח נדכאים, לעזור לנזקקים, לקרב רחוקים, לרומם יהודים, להצמיח ישועות ולהביא רפואות. אלו לא היו סיסמאות בעיניו. זו היתה דרך חיים שהשפיעה על יהודים רבים והקרינה על כל הסביבה

נכה קונים היום רכב

הלוואה חוץ בנקאית בהתאמה אישית
עד 200,000 ש"ח עד 100 תשלומים
ללא צורך לצאת מהסניף, ללא
התרוצצות ובלי לחץ!

מאת: הילה פלאח

צריכים עזרה במציאת רכב?

"מימון ישיר" עובדת עם סוכנויות הרכב וחברות הטרייד-אין המובילות בשוק, ולכן יש לה את היכולת והמומחיות הדרושה כדי לעזור לכם למצוא את הרכב שאתם מחפשים, בחינם, וללא התחייבות או מאמץ מצדכם, מדובר פה בשירות החוסך לכם את ההתרוצצות בין מגרשים רבים והזמן הרב המושקע באיתור הרכב שאתם רוצים.

בלי ערבים

קניית רכב מכל סוג שהוא בדרך כלל דורשת סכום גבוה שלא כל אחד יכול לממן מהון עצמי. לכן ברבות מהעסקאות לרכישת רכב, נעזר הקונה במימון חיצוני. קבלת הלוואה לרכב היא כבר לא פרויקט מסובך אלא תהליך קצר ופשוט. לפני נטילת הלוואה לרכישת רכב, חשוב לוודא שאתם יודעים ומבינים היטב את תנאי ההלוואה ובמיוחד את תנאי ההחזר. כדאי ונדרש לבדוק מראש מה הסכום הנחוץ לצורך קניית הרכב שתכננתם לרכוש, מהו גובה ההחזר החודשי שתוכלו לעמוד בו, מהי תקופת ההחזר המתאימה לכם והאם שאר תנאי ההלוואה נוחים ואטרקטיביים עבורכם. בנוסף, ההלוואות במימון ישיר ניתנות ללא צורך בערבים ותהליך ההלוואה הינו פשוט ומהיר באופן שיאפשר לכם לצאת מהסוכנות עם הרכב שבחרתם ללא צורך בבובוז זמן מיותר.

הלוואה במימון חוץ בנקאי

"מימון ישיר" מאפשרת לקבל מימון לרכב יד שניה עד 200,000 ש"ח עד 100 תשלומים, באישור מהיר ובתנאים אטרקטיביים. היתרון הגדול של מימון לרכב על ידי גוף פיננסי חוץ בנקאי הוא שתהליך אישור ההלוואה מתבצע בצורה מהירה יותר בהשוואה למוסדות בנקאיים, ואינו מחייב החתמת ערבים כדי לקבל את ההלוואה. "מימון ישיר", אינה מגבילה את הרוכש בבחירת הרכב המועדף עליו ואף מסייעת באיתור הרכב המתאים להעדפותיו של כל אדם, זאת באמצעות שיתופי הפעולה המרובים שלה עם מאות סוכנויות רכב עימם היא עובדת. ניתן לקבל הלוואה לרכב חדש או לרכב יד שניה עד 200,000 שקלים בהחזר גמיש, בתשלומים חודשיים נוחים ובריבית אטרקטיבית. רכבי ה-0 ק"מ הפכו פופולאריים בשנים

כולנו מכירים את זה: המשפחה גדלה ברוך ה' ואנחנו צריכים רכב גדול ומרווח יותר, או שאולי הרכב הישן שלנו כבר עשה את שלו ואנחנו מרגישים שהגיע הזמן להתחדש ברכב חדש. ההחלטה היא החלק הקל בסיפור. מכאן מתחיל הקושי הראשוני שהוא בעצם מציאת הרכב שמתאים לנו, דבר שבד"כ גוזל מאיתנו זמן רב. אנחנו מנסים את מזלנו בחיפוש בסוכנויות מרובות ומגלים שההתעסקות הרבה הכרוכה בכך היא רק ההתחלה לפני שהגענו לקושי המשני שהוא המימון של הרכב החדש שאנו זקוקים לו.

מה שחשוב לנו בתהליך של קניית רכב הוא הצורך בגורם מקצועי שידע לתרגם את הצרכים האישיים שלנו לסוג הרכב המתאים עבורנו בהתאם להעדפותינו, מצבנו הפיננסי וצרכינו. "אין ספק שקניית רכב היא רכישה משמעותית, ולכן מומלץ לתכנן היטב את ההוצאה הכספית הצפויה ולחשוב מה תהיה צורת הרכישה המתאימה ביותר בשבילכם", אומרים המומחים של "מימון ישיר".

מעוניינים לקנות רכב חדש או רכב יד שניה וצריכים עזרה במימון? היום יותר מתמיד, קל ופשוט לקבל מימון לרכב של עד 200,000 ש"ח ועד 100 תשלומים, בתנאים נוחים במיוחד.

האחרונות בזכות מחיריהם הנמוכים ביחס לרכבים חדשים. היתרון הבולט הוא שלמעשה מדובר ברכב חדש לחלוטין, רק שהוא נקנה מחברת ליסינג (שנרשמה כ"יד ראשונה") או סוכנות רכב ולא ישירות מיבואן הרכב. מחירם של רכבים אלו זול יותר מאחר שלמרות שלא נעשה שימוש ברכב, הרכוש הוא נרשם למעשה כ"יד שנייה", ולא כרכב יד ראשונה כפי שהיה מופיע במרשם אם הייתם קונים אותו ישירות מהיבואן.

מחפשים רכב? נעזור לכם למצוא אותו!

במקום לעבוד קשה, תנו "למימון ישיר" לעשות את "העבודה השחורה" בשבילכם – "מימון ישיר" מציעה שירות ללא עלות וללא התחייבות, במסגרתו נאתר לכם את הרכב שאתם מחפשים. אם תצטרכו גם עזרה במימון לרכב, אצלנו תוכלו לקבל עד 200,000 ש"ח.

איך זה עובד?

מימון ישיר משתפת פעולה עם יותר מ-1,000 מגרשים וסוכנויות רכב בפריסה ארצית, מה שמאפשר לנו לעזור לכם למצוא בדיוק את הרכב שאתם מחפשים. כל מה שצריך לעשות הוא לפנות למוקד הרכב הטלפוני שלנו של מימון ישיר ולמסור לנציגי השירות פרטים על המכונית שאתם מחפשים. בנוסף לפרטים על הרכב הרצוי, נבקש מכם פרטים לגבי התקציב הכללי שלכם ולגבי סכום המקדמה שתוכלו לשלם.

בשלב הבא, נציגי השירות ייצרו קשר עם אנשי השטח ויועצי הרכב במגרשי המכוניות, והם יאתרו את הרכב המתאים לכם ויקבעו איתכם פגישה. לאחר מכן תוכלו להגיע למגרש קרוב לסוכנות הקרובה לביתכם, לבחור את הרכב מתוך האפשרויות הקיימות ולהשלים את תהליך הקנייה. אם אתם צריכים מימון לקניית הרכב, תוכלו לקבל אותו באופן מיידי בעזרת אנשי השטח בסוכנות הרכב ללא צורך לצאת מהסניף. תוכלו לחזור הביתה כבר באותו היום עם הרכב שבחרתם.

5
מימון ישיר
מקבוצת ביטוח ישיר

לקבלת הצעת מימון ועזרה במציאת הרכב המתאים עבורכם חייגו 5555*

מעלת האשה וכוחה בחינוך הילדים

עוגה וחלב חם

הרב יששכר שלמה טייכטל זצ"ל, בעל שו"ת "משנה שכיר", מספר בהקדמה לספרו שבימי ילדותו אמו אופה מידי יום שישי עוגה מיוחדת רק עבורו, ואומרת לו ולאחיותיו שמכיוון שהוא לומד תורה מגיע לו לקבל עוגה מיוחדת. כוונתה בכך הייתה לחבב את התורה בעיניו ולהלהיבו ללימוד התורה הקדושה.

ומוסיף לספר, שפעם אחת התעכבה האפייה ביום שישי, וכשחזר מבית הכנסת מתפילת שחרית העוגה עדיין לא היתה מוכנה לאכילה. כששאל את אמו על כך כי היה רעב, השיבה לו בחכמה: "מה אעשה, בני, העוגה עדיין לא נאפתה, אך אומר לך עצה להשקית רעבונך, דע בני יקירי שהגמרא הקדושה פועלת להשקית הרעב ומשביעה לכל חי ממש כמו העוגה הטובה שאני מכינה לך. קח נא בני את הגמרא וחזור על מה שלמדת השבוע, ומרוב עונג הלימוד תרגיש שבע, ותראה שצדקו דברי, ואדרבה, תטעם טעם נופת צוף יותר ממה שאתה מרגיש באכילת העוגה". ומעיד הרב זצ"ל: "ואני בשמעי את דבריה הנעימים, הנאמרים בפנים שמחות וצהובות בוערות מאש אהבה לתורה הקדושה מדברת על ליבי, דברים נאמנים אשר תכליתם להלהיב לבבי לתורה, לא נפל בליבי ספק כלל באמיתת דבריה, והאמנתי שבאמת כן הוא, שבעת שהאדם רעב ויושב ללמוד אז ישבע בזה שבע רצון, והלכתי בחשק נמרץ ולקחתי את הגמרא וחזרתי את הנלמד השבוע בתשוקה גדולה עד שבאמת נשכח ממני כל רעבון, וגם העוגה נשכחה ממני. ובתוך כך נאפתה העוגה, ובאמצע הלימוד באה אמי הצדקת והביאה לי העוגה".

ומסיים: "בדברים כאלו וכיוצא בזה השתדלו הורי לחבב את התורה בעיניי, וזהו שגרם לי שכבשתי חיל לעמוד בכל הניסיונות שעברו על ראשי עד שהגעתי עד הלום, ושמן שסכה לי אמי בימי ילדותי, עמדה לי עד היום".

בדומה לכך מסופר על אברך צעיר שהיה ידוע בהתמדתו ובידיעת המקיף שהיה לו בתורה, וכשנשאל אביו כיצד זכה לבן שקדן ומוצלח כזה, השיב האב: "יזומה מיוחדת של רעייתי היא שגרמה לכך. שכן בעוד היה בני נער רך, בעת שהיה חוזר מלימודיו בסוף היום, הייתה רעייתי מכינה לו כוס חלב חם עם מאפה ערב לחיך, להשיב נפשו".

החלב החם והמאפה המיוחד שהכינה אמו מידי יום במיוחד עבורו, גרמו לו לחוש את אהבת התורה הנובעת בלב אמו, ומתוך כך הבין והפנים שהתורה היא דבר נעלה ורב ערך, וזה מה שעודד אותו להמשיך לעמול ולהתעלות בדרך התורה והמצוות. יש לזכור שמילים הנאמרות מהשפה ולחוף, מתקבלות אצל הילד כמס שפתיים שצריך לומר כדי לעודדו, אבל אינו משוכנע שמתכוונים לכל מילת שבח והתפעלות שאומרים. אולם כאשר המילים מגובות במעשים, ונאמרות במקביל לשפת גוף וטון דיבור המשדרים הערכה והתפעלות, חודרות המילים ללבו ופועלות את פעולתן הנפלאה להצית בלבו אש שלהבת לאהבת התורה ומצוותיה. ומי מוערכת אצל הילד יותר מאמו המייחס לדבריה משקל רב?

זהו כוחו של עידוד הבא מאמא אוהבת לילדיה, באמצעות הבעת תחושות לבה ביוזמות מיוחדות המעוררות בלב הילד רגשי אהבה לכל ערך טוב ונכון.

(לאפשר שתי צורות קריאה. אחת ברובד הפשט – 'חומה', ואחת ברובד הרמז – 'חימה').

ומי גרם להם להינצל? מזוהה שבימינם, ותפילין שמשמאלם". כלומר, המים עמדו כחומה רק מפני גזרת ה', אבל היו מלאי חימה וגועשים בתוכם, משום שהיה ראוי להטביע חלילה את ישראל כמו את המצרים, שהרי גם הם עבדו עבודה זרה בהיותם במצרים, ולעובדי עבודה זרה לא מגיע נס גדול כזה. ומדוע בכל זאת ניצלו ישראל? בזכות "מימנים ומשמאלם". בזכות מצוות מזוהה שמימין הנכנס לבית, ובזכות מצוות תפילין שעל זרוע שמאל. שתי מצוות גדולות אשר עתידים לקבל בעת מתן תורה, וזכותן עמדה לישראל כבר מעתה.

לכן, כששרו בני ישראל את שירת הים על שפת ים סוף, היו בטוחים שהצלת כלל ישראל נזקפת לזכות הגברים. וכשראתה זאת מרים, ידעה בכח נבואתה שאין הדבר נכון, לפי שמלבד הזכויות של הנשים עצמן בקיימן את המצוות המוטלות על הנשים, גם המצוות שהגברים מקיימים נזקפות לזכות הנשים! משום שהאימהות הן שמחנכות את הבנים לאהבת התורה ומצוותיה, והן שמעניקות לבעליהן את היכולת ואת העידוד ללמוד תורה ולקיים מצוות. ואצל הקב"ה יש להעניק זו משקל מכריע.

לפיכך נאמר: "וַתִּקַּח מֶרְיָם הַנְּבִיאָה אֶחָת אֶת־הַתֶּף בְּיָדָהּ וְכו', וַתִּתֵּן לָהֶם מְרִיָם". ענתה לגברים בכח הנבואה ששרתה עליה באותה שעה, ואמרה להם: "שִׁירוּ לַה' כִּי גָאֹה גָאֹה סוֹס וְרָקִבּוֹ רָמָה בָּיָם". פסוק זה היא קיבלה כנבואה באותה שעה, כדי ללמד את כלל ישראל את המשקל האמיתי של המאפשר לאדם אחר לפעול.

שהרי, אם הרוכב המצרי טבע משום שבא במטרה להזיק לישראל, הסוס מדוע טבע? אלא בגלל שהוא שהוביל את הרוכב לאותה מטרה, ואצל הקב"ה הוא נידון כמו הרוכב עצמו. והרי הדברים קל וחומר, ומה הסוס שאין בו דעת ואין לו בחירה, והוא מונהג על ידי הרוכב, נידון כמו הרוכב עצמו משום שבלעדי לא היה המצרי יכול לרדוף אחרי ישראל, אדם בר דעת ובעל בחירה, כגון אישה הטורחת מתוך בחירה עצמית בכדי שבעלה וילדיה ילמדו תורה ויקיימו מצוות ומעשים טובים, ובלעדיה לא היו מגיעים למעלתם הגבוהה, על אחת כמה וכמה שנחשבת היא אצל הקב"ה כמי שקיימה בעצמה את כל אותן המצוות.

נמצא שהצלת ישראל הייתה בזכות הנשים המסייעות, לא פחות מאשר בזכות הגברים הפועלים. וכבר אמרו חז"ל בתלמוד (סוטה יא ע"ב. עיין שם) מהיבט נוסף כי: "בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור - נגאלו ישראל ממצרים". אשה המתבוננת בעובדה זו מבינה מיד כי פעולותיה הגדולות אינן מסתכמות במעשי חולין גשמיים פשוטים, אלא מלבד מצוות חסד עם חסר ישע שהיא מקיימת כאשר היא מאכילה רוחצת ומחתלת, משחקת שרה ויוצאת לטיול עם בנה או בתה, ומלבד המצוות הרבות שהיא מקיימת בעצמה, היא בבחינת המנוע המפעיל את כל המערכות הרוחניות הגדולות של בעלה ושל בני המשפחה, ושכרה גדול ועצום.

כוחו וזכויותיו של המוביל

במשפחות רבות עלולה אם המשפחה לחיות בתחושת קטנות, כאילו שכל תפקידה בחיים מסתכם בעיסוקים פשוטים כמו בישול וכביסה, סדר ונקיון, ולכל היותר במשרה חיצונית מסויימת, בעוד בעלה מטפס בעולם העסקים, מגשים את עצמו ועושה קריירה, והיא מטפלת בעניינים הפשוטים של הבית. הקושי עלול להיות גדול יותר במשפחה בה הבעל עוסק בעניינים רוחניים גבוהים, כגון בלימוד או בהרצאת תורה, או שעוסק בפעילות רחבה של עשיית חסד, בעוד היא עובדת במשרה שאין בה שום תועלת לאנושות.

הסתכלות זו שגויה לחלוטין ואינה אלא עצת היצר להכניס אדם גדול לתסכול ולעצבות. שהרי היא זו הנמצאת רוב הזמן עם הדור הבא שירכיב את עם ישראל, והיא הקובעת באמצעות השקעתה הגדולה בילדים השובים בכל יום בחברתה הרבה יותר זמן מהאיש, את רמת חינוכם ואת אורחות חייהם. בידה לבנות את ילדיה כגדולי המאורות של הדור הבא בעם ישראל. וגם אם לא יגיעו למעמד גדולי הדור, הרי כל מעשיהם הטובים, תורתם, תפילתם, מידותיהם הטובות וכל מעלה אחרת, נזקפות לזכות מי שנשאה אותם חודשים רבים, הביאה אותם לעולם, טיפלה בהם במסירות בזמן שהיו חסרי ישע, האכילה והשקתה ורחצה אותם, ובעיקר – חניכה אותם לחיי תורה ומצוות ולערכים ולכל מידה טובה.

בנוסף, התבוננות אמיתית בדברי חז"ל מגלה כי התורה רואה את תפקידה של האישה ואת מעלתה במבט גבוה ושווה לחלוטין. במבט האלוקי, מלבד מעלת פעולותיה הגדולות כאמור, היא גם שותפה מליאה בכל הישג רוחני שמשגי בעלה בזכות תמיכתה בו.

יסוד זה מופיע במקומות רבים, ונציג כאן את אחד מהמחכימים שבהם.

לאחר שעברו בני ישראל כיבשה בתוך הים בקריעת ים סוף, נאמר בתורה (שמות טו, כ): "וַתִּקַּח מֶרְיָם הַנְּבִיאָה אֶחָת אֶת־הַתֶּף בְּיָדָהּ, וַתִּתֵּן לָהֶם מְרִיָם, כִּי גָאֹה גָאֹה סוֹס וְרָקִבּוֹ רָמָה בָּיָם".

לשון הכתוב כאן מעורר תמיהה. הלא מרים פנתה לנשים, והיה צריך לומר: ותען 'להן' מרים, בלשון נקבה.

עוד יש להבין, הרי מרים הוזכרה בתורה עוד קדם לכן, ומדוע רק כאן היא מופיעה לראשונה בתואר נביאה? מאזכור תואר זה דווקא כאן, משמע שהתנבאה במעמד זה ואז לקחה את התוף ויצאה במחולות. אך לכאורה הרי לא מוזכרת כאן שום נבואה? ושאלה נוספת, מדוע מתוך כל פסוקי שירת הים של הגברים יחד עם משה רבנו, בחרה מרים לשיר עם הנשים דווקא את הפסוק העוסק בסוס ורוכבו, ואמרה: "שִׁירוּ לַה' כִּי גָאֹה גָאֹה סוֹס וְרָקִבּוֹ רָמָה בָּיָם"?

אולם במדרש שכל טוב (שמות פרק יד, וכעין זה במכילתא דרבי ישמעאל בשלח, ו) מובא על הפסוק "וַיִּבְּגֵי יִשְׂרָאֵל הָלָכוּ בִּיבֶשֶׁת בְּתוֹךְ הַיָּם" (שמות יד, כט):

"והיו מלאכי השרת תמהין לומר: בני אדם עובדי עבודה זרה מהלכין ביבשה תוך הים? ומניין שאף הים נתגלה ונתמלא עליהם חימה? שנאמר: "וַהֲמַיִם לָהֶם חֲרֹמָה מִיָּמִינָם וּמִשְׁמָאלָם" (שמות יד, כב), אל תקרי 'חומה' אלא 'חימה'. ולהכי כתיב 'חמה' חסר ו' יד, כב).

נלקח מספרו של הרב 'המדריך המלא לחינוך ילדים' - ניתן להשיג ברשת או בהידברות שופס.

הנחה חודדים

הקופונים הכי שווים

למקדימים

למחפשים

קופון הנחה
100
קופון זה מקנה הנחה של 100 שקלים
בקניית מייבש
ללא כפל מבצעים והנחות
ברכישת מקרר מעל 2000 ש"ח

Haier SAMSUNG Blomberg SHARP NORMANDE

למביא קופון זה

400

קופון הנחה

קופון זה מקנה הנחה של 400 שקלים

בקניית מקרר

ללא כפל מבצעים והנחות
ברכישת מקרר מעל 2000 ש"ח

Haier SAMSUNG Blomberg SHARP NORMANDE

למביא קופון זה

למשוויים

למפסידים

קופון הנחה
400
קופון זה מקנה הנחה של 400 שקלים
בקניית תנור
ללא כפל מבצעים והנחות
ברכישת תנור מעל 1500 ש"ח

TEKA DeLonghi AEG Electrolux Sauter NORMANDE

למביא קופון זה

200

קופון הנחה

קופון זה מקנה הנחה של 200 שקלים

בקניית מכונת כביסה

ללא כפל מבצעים והנחות
ברכישת מכונת כביסה מעל 1500 ש"ח

SAMSUNG AEG Blomberg Miele BOSCH

למביא קופון זה

הקופונים בתוקף עד כ"ה בשבט 25.2.2020

יונה 17 ירושלים
טל: 02-5382823
פקס: 02-5388622

שדה חמד 1 ק"ס
טל: 08-9739030
פקס: 08-9739040

דונולו 13 בני ברק
טל: 03-6188783
zoreftami@gmail.com

תצורף

מוצרי חשמל

עם הגב החזק של צורף

שמועה טובה ושמיעה טובה

מעמד הר סיני. ציור מאת ז'אן-לאון ז'רום סוף המאה ה-19 (באדיבות ויקיפדיה)

פרשתנו פותחת באירוע חריג בכל קנה מידה "וישמע יתרו" ומביא רש"י מדברי חז"ל, "מה שמועה שמע ובה? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק!" אירועי קריעת ים סוף כמו גם מלחמת עמלק היו ידועים לכל העולם, אך בכל אופן לא היה מי שהשמועה הזו גרמה אצלו לתזוזה מעשית ותעוזה שכזו, ששינתה את חייו לטובה, הוא נרשם בין אותם בודדים שעשו היסטוריה ושינו את העולם! שמו נחקק לנצח ונקראה על שמו פרשה בתורה. כולנו יודעים, בפרט במציאות הישראלית של ערב בחירות, עד כמה קשה וכמעט בלתי אפשרי להזיז אדם מדעותיו מאמונתו ומקיבועו, וככל שאדם משכיל יותר ובעל מעמד הדבר קשה שבעתיים.

והנה, יתרו, למרות היותו כהן גדול של מדין, נטוע בדיסציפלינה מסוימת של עבודת אלילים, קם ולא התבייש להודות על האמת ושינה את הדבר המהותי ביותר בחייו, והוא מודה בפה מלא ואומר: "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוהים". התעוזה, הסיכון והאומץ הרב שהיה נדרש מאדם בגילו ובמעמדו לעשות זאת הינם גדולים וראויים לציון היסטורי. יתרו אף לא חושש לחזור לארצו ומקומו עם הידיעה החדשה שקנתה נפשו. אכן, ראוי הוא יתרו שתיקרא פרשה על שמו.

...

נקודה נוספת שכדאי לעמוד עליה, הרי יתרו הכיר היטב את ארץ מצרים, ושומע על דבר הניסים הגדולים המתרחשים לבני ישראל במצרים. הוא שומע על עשר המכות שניתכו על המצרים, על היציאה משעבוד מצרים, על ההרס והחורבן שחוותה ארץ הנילוס, וכל זה עדיין לא גורם לו לקום ולהצטרף לעם היהודי. אך כאשר לפתע הוא שומע על "קריעת ים סוף ומלחמת עמלק" או אז הוא מחליט להצטרף לעם ישראל ומגיע עם אשתו ובניו למדבר. מדוע?

ברבריו של רש"י טמונה התשובה: "מה שמועה שמע - ובא". בכל הניסים הגדולים שקרו לעם ישראל, יתרו נשאר לשבת במקומו. כשאתה נשאר לשבת - אתה לא מתקדם לשום מקום. כאשר יתרו שמע שמועה ובא - כלומר עשה מעשה, קם ממקומו והגיע למדבר, או אז חל השינוי הגדול בתפיסתו ובחייו.

כאשר יתרו עשה מעשה שכזה, הוא הפך ליועץ הבכיר של חתנו מנהיג האומה - משה רבנו - כאשר הוא מציג לו למנות שרי אלפים ושרי מאות לשפוט את עם ישראל, עד כדי כך שכתוב "וישמע משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר". משה רבינו קיבל "אישור" מאת הקב"ה לסמוך על יתרו ולעשות "כל אשר אמר".

...

מסר חשוב ומעשי אנו לומדים מכך לימינו אנו, פעמים ש"שמועה" כזו או אחרת חולפות בסמוך לאזנינו, ובידינו להחליט האם "לשמוע" אותם או להתעלם מהם. אך יתירה מזו, בבחירתנו להחליט האם "לקום" ולעשות מעשה על פי השמועות הללו.

האם להשאיר אותם כ"שמועה" או כעוד ידיעה חדשותית יבשה, או לתת לה את המקום הראוי, לקום ולעשות מעשה, מעשה כזה שיכול לשנות עולם ומלואו ולהפוך לחלק מההיסטוריה משמעותית ומהפכנית!

העמדות המקובעות שלנו, התובנות שנרכשו, ההרגלים וכדו' גורמים לנו להפטיר כאשתקד, לחיות בקיבעון רוחני כבד ומכביד, כך חולפות להם השמועות על ידינו, להיכנס מאוזן אחת ולצאת מהשניה...

כל קוראי הטור הנאמנים כבר שמעו בשבועות האחרונים על המבצע שאנו יוצאים אליו בעזרת השם בתחילת השבוע הבא, ימי ראשון ושני הבאים אלינו לטובה, ימים של גיוס ורתיעה המוני לטובת הילדים הנזקקים. אך כפי שאמרנו, יש "שמועה", ויש "שמיעה"...

מכאן ואילך הדבר כבר נתון לשיקולו של כל אחד ואחד - האם לקחת את ה"שמועה" - "לשמוע" אותה היטב, ו... לקום ולעשות מעשה! לפעמים זה עניין של צעד קטן בלבד, לשתף חבר, לקרוא למישהו שאתם מכירים - להצטרף, כפי שלמדנו מפרשת השבוע אי אפשר לדעת מה כוחו של מעשה, כאשר לא נותנים ל"שמועה" לחמוק מבין האצבעות אלא קמים ועושים מעשה, השמים הם הגבול...

צעד קטן הוא משמעותי ביותר בדרך אל המטרה. צעד שיקבע את העתיד. תרימו טלפון, תגיעו לפעולה.... אתה הוא זה שמחליט. דרך צלחה!

מסר חשוב ומעשי אנו לומדים מכך לימינו אנו, פעמים ש"שמועה" כזו או אחרת חולפות בסמוך לאזנינו, ובידינו להחליט האם "לשמוע" אותם או להתעלם מהם. אך יתירה מזו, בבחירתנו להחליט האם "לקום" ולעשות מעשה על פי השמועות הללו. האם להשאיר אותם כ"שמועה" או כעוד ידיעה חדשותית יבשה, או לתת לה את המקום הראוי, לקום ולעשות מעשה

קורונה אפשר למנוע!

נגיף הקורונה התפרץ בסין והתפשט ללמעלה מ-25 מדינות
יחד נפעל בכדי למנוע את התפשטות הנגיף בישראל

כדי להקטין סיכויי הדבקה
יש לשמור על היגיינה לפי ההנחיות:

חולים נשארים בבית
לא מגיעים למרחב הציבורי
[כולל גן, ביה"ס, לימודים ועבודה]

מנעו העברת חיידקים
הקפידו להתעטש או להשתעל
לטישו או למרפק

שטפו ידיים עם מים וסבון
בעיקר לפני האוכל
ואחרי שיעול ועיטוש

חזרתם מסין לאחרונה?

אין לבוא במגע ישיר
עם הסביבה

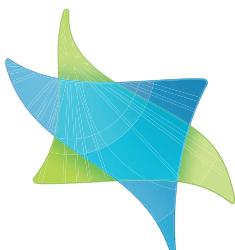
הישארו בבידוד בית
14 יום ממועד עזיבת סין

דווחו על כך
למשרד הבריאות

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

הקפדה על ההוראות יכולה למנוע
את התפשטות הקורונה בישראל!

או במוקד:
***5400**

מידע באתר
משרד הבריאות
www.health.gov.il

שקול כנגד כל הדברות

יותר... [כין] קנאת סופרים תרבה חכמה. איך מיישבים את הסתירה? האם קנאה מוציאה את האדם מהעולם או מרבה חכמה?

התשובה ברורה: קודם כל תלוי באיזה תחומים. בגשמיות אין סיבה לקנא בזולת, אבל ברוחניות צריכים לשאוף ליותר. ויתירה מזו: תלוי באיזו קנאה מדובר. יש קנאה בריאה ויש קנאה הרסנית.

אסור לרצות את מה שיש לאחרים, אבל צריך לשאוב מהם השראה איך להתקדם במשימה האישית ששייכת לך. אדם חכם אינו מכחיש את הקנאה, אלא מודה בה ומאפשר לה לבעור בתוכו. הוא אינו נאבק באדם שהוא מקנא בו, אלא להיפך: לומד ממנו, הוא חוקר את השיטות שלו, הצעדים שעשה כדי לנצח ושואב ממנו השראה. מקנא בריא הופך את האיש שהוא מקנא בו לסמל והערצה. הוא מבין שהקב"ה שלח אותו כקטליזטור לגרום לו עצמו לעשות דברים בלתי רגילים. הוא יודע את התובנה המהממת: כל זמן שהאיש שאתה מקנא בו קיים – יש לך מגוון צמיחה לכבוש יעדים חדשים, אבל ברגע שאותו איש ייכשל – אתה תהיה הבא בתור אחריו, כי לך עצמך לא יהיה יעד חדש לכבוש. כבר אמר מי שאמר כי הדבר הגרוע ביותר שיכול לקרות לעסק הוא להיות ראשון! ולאבד את המתחרים.

והאמת היא שהדברים מפורשים ברש"י לגבי רחל: "ותקנא רחל באחותה – קנאה במעשיה הטובים, אמרה, אילולי שצדקה ממני לא זכתה לבנים". רחל לא שנאה את לאה, להיפך, הפכה אותה למושא הערצה, היא התבוננה במעשיה וראתה בה זרז כדי להצמיח את עצמה להישגים.

השלב השלישי: ועדיין אין כל זה מספיק, משום שאלו הם רעיונות תיאורטיים, אבל הקנאה היא צורבת וכואבת, ואיך דוחים אותה ברגע של אמת?

כאן עלינו לזכור את חוק המחשבה השנייה: רבינו הזקן כותב בתניא כי אדם אינו שולט במחשבה הראשונה שעולה מהלב לראש, אבל הוא כן שולט במחשבה השנייה. יש לו בחירה מלאה להחליט האם להמשיך להרהר באותה תשוקה שעלתה בלב או לעצור אותה מיד. כמובן, אי אפשר להפסיק לחשוב, אבל אפשר להחליף מחשבה במחשבה. לעצור את המחשבה ההרסנית ובצורה החלטית ויזומה, להעלות במקומה מחשבה אחרת, חיובית ושמחה.

הציווי "לא תחמוד" אינו מדבר אל הלב!, הלב ימשיך וישלח איתותים של קנאה אל המוח. אולם הציווי פונה אל הראש: החלק התבוני אמור לעשות סטופ למחשבה השלילית ולהחליפה במחשבה חיובית.

למה הדבר דומה? זה כמו אדם שגולש באינטרנט וקופצות מול העיניים פרסומות מסחריות שונות. הוא אינו יכול לבלום את התפרצות הפרסום, אבל הוא כן יכול להחליט להקליק על האיקס ולסגור אותו. וזאת בדיוק דרישת "לא תחמוד": להיות הגיוניים ולהבין שהקנאה תמשיך לפרוץ אל התודעה, ואולם הדרישה מאדם הגיוני היא לשלוט בתודעה שלו ולהחליפה במחשבה חיובית.

נסכם: הדרך אל האושר ושמחת החיים עוברת דרך: א. לימוד והשראה מהאנשים המצליחים. ב. פיתוח מודעות לשליחות האישית. ג. הסחת דעת מהמחשבות השליליות.

השבת לקדשו, וכבד את אביך". כאן עוברת התורה אל הלוח השני – שבין אדם לחברו – ומתחילה בסדר הפוך: בהתחלה מצווה על המעשה: "לא תרצח, לא תנאף, לא תגנוב", אחר כך מטפסת אל הדיבור: "לא תענה ברעך עד שקר", ולבסוף, הדיבור העשירי מצווה על המחשבה: "לא תחמוד בית רעך ואשת רעך".

נראה לומר כי עשרת הדברות מציגות בהתחלה ובסוף את היסוד הרעיוני שעליו יושב הכול: בהתחלה מציגה התורה את היסוד המחשבתי שתחת המצוות שבין אדם למקום – "אנכי ה' אלוקיך". ולבסוף מציגה את היסוד המחשבתי שתחת המצוות שבין אדם לחברו – "לא תחמוד אשר לרעך". שכן היסוד של כל פגיעה בזולת נובע מקנאה וחמדה במה שהשיג.

הנה דברי רבנו בחיי בכד הקמח ערך חמדה: קבעתו תורה עשירי [בעשרת הדברות], מפני שהוא שקול כנגד כל הדברות. שכל מי שלא נזהר מן החמדה לסוף הוא נכשל ועובר על כולם. (יש להאיר דבר פשוט כי איסור לא תחמוד נאמר גם לאישה, וגם לה אסור לחמוד את בעל רעותה. והא שדיברה התורה על "אשת רעך", הוא משום ש'דיבר הכתוב בהווה'. שו"ת משנה הלכות ה, קלב).

וכאן עולה כאמור שאלת המפרשים: איך יתכן לצוות על האינסטינקט לקנא? האם זה בשליטתנו?!

זאת שאלה עצומה לאור הדומיננטיות האדירה של מידת הקנאה. נשים לב שכל החטאים הראשונים והחמורים בהיסטוריה נבעו בדיוק מהתכונה הזו: בהתחלה, הירח השווה את עצמו לשמש ורצה להיות יותר גדול ממנו, וזה גרם לכך שהקב"ה יעניש ויקטין אותו. אחר כך הנחש השווה את עצמו לאדם וראה שלאדם יש את חווה. הנחש התמלא קנאה והלך לפתות את חווה להכשיל את אדם באכילת הפרי האסור מתוך מחשבה שחווה תישאר עבירו. ובהמשך ראה קין את קרבן הבל מתקבל, לעומת קרבנו שלא התקבל והוא קם והרג אותו. בכתביו של הרבי ניתן למצוא את שיטת שלוש השלבים לניהול תכונת הקנאה: 1. השוואה לא, השראה כן. 2. תזכור שאין לך מה שיש לזולת, אבל גם לזולת אין מה שיש לך. 3. חוק המחשבה השנייה.

בואו נפתח עם הפתעה: האמת היא שהתורה לא אוסרת כל סוג של קנאה. יש מידת השוואה לאחרים שהיא אפילו ראויה ומומלצת. בואו נזכר בפרשת ויצא: לאה ילדה ארבעה ילדים ורחל – האישה האהובה – לא ילדה אפילו ילד אחד. התגובה של רחל אמנו הייתה כזו: ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים (בראשית ל')

הנה כי כן: רחל ראתה את אחותה עוקפת אותה ומשיגה את כל מה שהיא חלמה, והיא קינאה בה. ולא נראה שרחל חטאה בכך. יתירה מכך: נחיצות הקנאה נקבעת להלכה למעשה: חז"ל קובעים כי מותר להעמיד שני בתי ספר זה מול זה ואין לחשוש להשגת גבול, שכן, אדרבה, קנאת סופרים תרבה חכמה!. הקנאה היא תכונה מבורכת שגורמת לאנשים לצאת מאזור הנוחות שלהם, לפרוץ גבולות ולעשות הרבה יותר ממה שבא להם בקלות.

בבא בתרא, כא, ב: מלמד תינוקות שמלמד טוב ובא לגור לידו מלמד תינוקות שמלמד טוב ממנו, לא מסלקים את הטוב

בבית האדמו"ר הרביעי לבית חב"ד, האדמו"ר המהר"ש, גדלו שני ילדים שבלטו מקטנותם בגודל הכישורונות שלהם. זלמן אהרון (הרז"א) ושלוש בער (האדמו"ר הרש"ב). זלמן אהרון היה מבוגר בשנתיים מאחיו הצעיר, ואולם הצעיר היה בעל מבנה גוף גבוה יותר. זלמן אהרון התקשה לסבול את המובילות של אחיו ופעם חפר בור באדמה, ביקש מאחיו להיכנס פנימה ואמר: "הנה אני גבוה ממך".

אימם, הרבנית הדגולה, רבקה, קראה לבנה ואמרה: "זלמן, לא זו הדרך, אם הנך רוצה להתנשא מעל אחיך – קח אבן ותטפס עליה. תגביה את עצמך ואל תוריד את אחיך..."

הסיפור המיוחד הזה מוביל אותנו אל אחת מהסוגיות המרתקות ביותר בתורה ובחיי האדם – תופעת הקנאה.

מה שאנחנו עושים רוב הזמן הוא להשוות את עצמנו לאחרים ולקנא בהם. שוב ושוב מביטים אל הדשא של השכן וחומדים את מה שיש לו. אומרים שהיום הכי מפחיד בהיסטוריה יהיה זה בו ימצאו מכשיר שקורא מחשבות... אישה תוכל לשבת מול בעלה ולקרוא על צג הטלפון את מה שהוא חושב. זה יהיה לא נעים כי אפשר להניח שחלק גדול מהשוורות על הצג יהיו השוואות לאחרים וקנאה בהם. "איך ההוא פופולרי כל כך?..." "איך הוא השיג בית כזה?", אישה כזו וכו'...

למה אנחנו כאלה? ההבנה הפסיכולוגיה המודרנית אודות שורש תכונת ההשוואה והקנאה היא כזו: הקנאה היא ניסיון לשפר את הערך העצמי שלנו. הצורך הנפשי הכי בסיסי הוא ערך עצמי. האדם בטבעו שואף להיות קיים והרצון הקיומי נושא שאיפה להיות בעל ערך, חשיבות והשפעה. וכיון שכך אנו כל המן משווים את עצמנו לאחרים כדי לאמוד את מידת הערך העצמי. הדרך לדעת כמה אנחנו שווים היא באמצעות הבדיקה האם אנחנו מספר אחד בכיתה או מספר עשר... וככל שנחשפים להצלחה המדהימה של אחרים, כך הופכים להיות קטנים יותר בעיני עצמנו.

משפט חד אומר: היופי של האחר מכער אותי... כלומר, היופי של האחר גורם לי להרגיש כלום, מיותר, כאילו כל שהשגתי לא שווה. ומאידך, התשוקה לשפר את הערך העצמי מעוררת קנאה בהישגים של האחר ותשוקה להתחלף אתו.

וכאן עולה שאלה עצומה שהטרידה את גדולי המפרשים לדורותיהם: איך מצווה התורה בעשרת הדברות "לא תחמוד אשר לרעך"? איך אפשר לתבוע מהאדם לעקור את חוט המחשבה האינסטינקטיבי? וכי משהו שולט על הדחף להשוות את עצמו לאחרים ולחמוד את שלהם?!

יתירה מכך: מה יבוא במקום החמדה? נניח שהאדם לא יחמוד את של אחרים אבל איך ימלא את חלל הערך העצמי שנפער אצלו? איך יחוש בעל ערך כשרואה את ההצלחה של הזולת מול עיניו?

נפתח עם רקע על עשרת הדברות שקיבלנו בהר סיני: עשרת הדברות הן מסר שלם שמקיף את כל האישיות של האדם. הן פונות אל המחשבה, הדיבור והמעשה. בהתחלה מצווה התורה לשלוט במחשבה ולהאמין במציאות ה': "אנכי ולא יהיה לך". אחר כך יורדת התורה ומצווה לשלוט בדיבור: "לא תשא שם ה' אלוקיך לשווא", ואחר כך מצווה על המעשה: "זכור את יום

צמאים ליותר?

fuzetea®

גם תה קר וגם טעמי פירות נפלאים.
פיוז טי. יש טעם להתרענן.

מה תשתה?

מכירים את המושג אוקסימורון? זהו ביטוי המורכב משני מרכיבים הסותרים זה את זה. כמו, למשל, תה קר. חשבתם על זה פעם? תה זה הדבר הכי חם ומהביל שיש, ופתאום מצוותים לו את הקור הרענן הזה. בהחלט טוויסט מפתיע. אולי זה מה שהופך את התה הקר, ואת פיוז טי בפרט, למשקה נחשק ופופולארי ברחבי העולם.

התה הקר – קווים לדמותו

התה הקר של פיוז טי עשוי מתמציות תה טבעיות, שמעניקות לו את הרעננות והטעם האופייני והאהוב של תה קר, עם שילוב של טעמי פירות ממקומות אקזוטיים בעולם. השילוב המנצח שמעניק לו חתימת טעם ייחודית שהופכת אותו למותג התה הקר המוביל, ללא חומרים משמרים וללא צבעי מאכל.

מה הטעם?

הטעם הפופולארי ביותר של תה קר בעולם הוא אפרסק. פיוז טי מציע לכם לצד התה הקר בטעם האפרסק הקלאסי סדרת מוצרים במגוון עשיר של טעמי פירות נפלאים:

אפרסק, דיאט אפרסק, מנגו אננס, וסדרת תה ירוק בטעמי לימון-נענע ופירות יער המכילה 19 קלוריות בלבד 100 מ"ל.

סדרת פיוז טי נושאת את חותמת הכשרות המהודרת של רבני העיר בני ברק, הרבנים הגאונים רבי חיים יצחק אייזיק לנדא שליט"א ורבי שבח צבי רוזנבלט שליט"א.

משקאות פיוז טי מוצעים למכירה בבקבוק משפחתי של 1.5 ליטר או בקבוק אישי של 500 מ"ל. להשיג בחנויות וברשתות המובחרות.

a product of the Coca-Cola family

משנה

איש האלוקים

|| שניאור ובר ||

צילומים: ארכיון "שמעו ותחי נפשכם"

בירושלים של מעלה חקוקה דמותו הטמירה של עמוד החסד, הצדיק הירושלמי הגאון רבי משה וובר זצ"ל אשר הפך את ביתו לנחלת הכלל והקדיש את כל חייו עבור הזולת מתוך אהבת ישראל נדירה • בחלוף עשרים שנה להסתלקותו, מוביל תלמידו המובהק, המשפיע הגאון הרב עידו ובר את בנו במשעולי חייו ויחדיו הם חוזרים אל השנים בהן הכיר את מי ששינה את חייו • זכרו תורת משה

הצדיק רבי משה ובר זיע"א

בירושלים. הוא התגורר אז בשכונת אבן יהושע, הקרובה למאה שערים. הסעודה הייתה מרוממת, מתובלת בדברי תורה על חג הפסח העומד אחר כותלנו. אבל נפשי כמהה לראות את השכונה ששמה יצאה למרחוק ועמדה מדי מספר ימים בכותרות.

"לאחר הסעודה, פנה אליי הרב בן-נתן ואמר לי: 'אני רוצה להכיר לך יהודי חס'. 'יהודי חס', חזרתי אחריו על המילים ותהיתי מה פשרה של ההגדרה אותה שמעתי בפעם הראשונה.

"כשננסתי אל ביתו של הרב, הבנתי הכול. הרב בן נתן הוביל אותי במבוך של סמטאות נפלות והכניס אותי אל שכונה שבה לא דרכו רגליי מעולם. בהמשך הפכה השכונה הזו לשכונת מגוריי, עד היום הזה.

"נקישות קלות על דלת הבית, הביאו את רעייתו של הרב, הרבנית מרים ע"ה, שהייתה מחברתו הטהורה ועמדה לימינו בכל מעשי החסד במסירות נוראה - לפתוח את הדלת. בן-לוויית שאל אותה היכן הרבה, והיא השיבה שבעלה סיים לפני מספר דקות את סעודת השבת ועלה מעט על יצועו, בכדי לאגור כוח לקראת לילה ארוך של לימוד. סבנו על עקבותינו והרב בן נתן אמר לרבנית שהוא יחזור עימי בהזדמנות אחרת.

התחלנו לצעוד אחורנית, והנה הדלת נפתחת שוב. קול אבהי קורא לעברנו. אנו מסבים את ראשנו, ולפנינו נגלית דמותו של יהודי מבוגר והדור צורה, השופע אבהיות לרוב. מסתבר שהוא שמע את הרחשים בפתח הבית, והזדרז לקום בכדי לקבל את פנינו. הוא הביט בי במבט של חיבה והורה לי להיכנס אליו הביתה. נכנסתי לביתו, וגיליתי סלון צר-ממדים ועוד חדר שינה. יחד עם המטבח, זה היה כל הבית. והבית הזה אירח המונים מדי יום ביומו. מי ללינה, מי לארוחה חמה ומי לדבר חיזוק וקירוב.

"שלושת רבעי השעה ישבנו באותו ליל שבת הגדול, ושוחחנו. הוא אמר לי דברי תורה, הרעיף עליי דברי חיזוק, ויותר מכול, דברי חיבה. הוא דיבר

את שבת הגדול של שנת תשמ"א לא אשכח לעולם", מספר אבי, הגאון הרב עידו ובר, בשיחה הלא שגרתית הנערכת בסלון הבית, עם התקרב יום השנה העשרים להסתלקותו לשמי רום של רבו הגדול, עמו נקשר בעבותות אהבה ואת דמותו פועל להנציח לדורות הבאים.

מאז נתאלמן רבי משה זצ"ל מרעייתו בחודש מנחם-אב תשמ"ט, העביר את משכן עשייתו ומוקד פעילותו אל הבית בו גדלתי, חונכתי ועוצבה אישיותי. כך זכיתי לספוג מלוא חופניים של קדושה ודוגמא לעבודתם השם מי

פרטיות יתרה לא הייתה לי, כילד, בשל האורחים הרבים שהיו נכנסים ויוצאים אל הבית ומבקשים להתבשם מאורו הגדול של מי ששיכן את שמו בבית. סלון הבית, בניגוד לכל בתי ישראל, לא נקרא על ידנו, כילדים, 'סלון', אלא 'החדר של הרב'. עד היום, גם אחיי, שנולדו בשנים שלאחר הסתלקותו של הרב מעלמא-הדין, אינם יודעים את פשרו של המונח 'סלון'. תאמרו להם 'לך לסלון', והם יפקחו זוג עיניים בלתי מבינות. רק לכשתאמר לך לחדר של הרב, יבינו כי הכוונה היא אל החדר הגדול, שבמרכזו שולחן רחב ממדים, מסביבו כיסאות לרוב, ובראשו כיסא אחד מיוחד - 'הכסא של הרב'.

"זו הייתה עבורי השבת הגדולה בחיי", חוזר אבי, כאשר אני נזכר באמרתו של רבי יוסף, שאמר 'אי לאו האי יומא, כמה יוסף איכא בשוקא'. "שירתי אז כחייל בתפקיד מש"ק דת, שהיה סמוך ליישוב בית א-ל. בלילות הייתי לך בשיבה שביישוב, ונפשי נמשכה אל הספרים הרבים שמילאו את היכלה. הכרתי שם אנשים שונים, למדתי בחברותא עם תלמידים, והתיידדתי עם אחד התלמידים, ושמו הרב מתניה בן-נתן, איש עדין נפש, תלמיד חכם ובעל לב רחב.

"לאחר שנישא בן-נתן, הוא הזמינני יום אחד לסעודת שבת על שולחנו

תמונה בפרסום ראשון: הגה"צ רבי משה ובר זיע"א מקבל דולר לברכה מכ"ק מרן האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א | צילום: JEM / Yossi Melamed

20 שנה לפטירתו

ויטאל. במקום זאת, הוא ישב תחת העץ ולימד את אורחיו לעשות ברכה. זוהי מסירות נפש רוחנית. ומסירות נפש רוחנית כזו הייתה לרב. הוא היה גאון ובקי בש"ס ופוסקים, קבלה וחסידות. ועם זאת, הרבה משנות חייו עברו עליו במחיצת בעלי תשובה, ויהודים הרחוקים מהתורה וממצוותיה. הוא עשה נפשות בחרן, כפשוטו.

"כאשר הסתיים השיעור הראשון", משחזר אבי, "נזכרתי במה שאמר לי הרב מתניה בן-נתן, שכדאי לי לרשום את מה שאני רואה במחיצת הרב. עוד אמר לי בן-נתן, שכדאי לי לדבוק באיש הזה. עשיתי כמצוותו, ורכשתי יומן. עם תום השיעור, התלוויתי אליו, בדרכו לשיעור בחסידות שמסר מדי יום בשיבת 'תורת אמת' ברחוב ירמיהו. כשהוא ראה שאני נצמד אליו, הוא הביע פליאה, ואמר לי: מה אתה רוצה ממני? הרי אני אפס... זה היה המשפט הראשון שרשמתי ביומן, שהיה הראשון בסדרה ארוכה של עשרות יומנים שרשמתי לאורך עשרים שנים. כל הנהגה, דבר תורה ובעצם כל התרחשות שהייתה במחיצתו, תועדה בסדרת היומנים. ביום בו הסתלק הרב מעלמא הדין, התברר לי כי היומנים כולם, למעט פנקס אחד זעיר, נעלמו באורח פלא. עד היום אני לא יודע מי העלים, באלו נסיבות, ומי בכלל ידע על המקום הנסתר בו היו מונחים השקים עם המחברות. בעיניי זהו פלא גדול שאין לי דרך לפרשו", אומר אבי בצער המהול בתהייה.

"אגב", מציין אבי-מורי אפיזודה, "הפירות שהשקיע הרב בשלושת בעלי התשובה שישבו עימי ב'שער השמים', ניבטו כעבור שנים. כיום, האחד מהם הוא אדמו"ר לחסידים, כך כפשוטו, השני הוא רב מחזיר בתשובה ידוע הגודש אולמות בשיעורים בהם משתתפים כ-700 איש מדי שבוע, והשלישי – מקובל עצום שכתב סדרה ארוכה של פירושים לכוונות הרש"ש, וספריו נלמדים בכל ישיבות המקובלים. ורק אני נשארתי כך, פשוט-עם", מצטנע אבי...

אט-אט עמדתי על גדלותו של האיש שזכיתי לקרבתו, וזקני ירושלים

איתי על נפשי האלוקית, על קרבת אלוקים ועל משמעותו הפנימית של חג הפסח הממשמש ובא. אבל מעבר לכל דבר אחר - הוא התעניין בי. שאל אותי על חיי, על הוריי, על מקום השירות ועל הישיבה בה אני מרבה לשהות וללמוד.

"אבל עדיין חשבתי שהוא סבא נחמד. באותו מעמד לא עמדתי על גדלותו. לקראת פרידה, הוא ליווה אותנו אל הדלת, הרעיף עליי ביטוי חיבה שעורר בי רושם חזק, ואמר לי: אם אתה רוצה חברותא ללימוד, בוא אליי. רק כשעזבתי את ביתו, החלה דמותו להיחקק בי.

"באותה העת הייתה נפשי משתוקקת למצוא דמות שתנחה את חיי. בחול המועד פסח התקשרתי אל הרב, למספר הטלפון 829154, ואמרתי לו שאני רוצה לבוא וללמוד עימו. הוא הזמין אותי אליו במאור פנים, וכיבד אותי בקליות ואגוזים. הוקסמתי מאהבת ישראל ששפעה ממנו.

"בחלוף הפסח, הועברתי למחנה שנלך העתיק ברחוב מלכי ישראל, ושם המשכתי לשרת בתפקיד מש"ק דת. שמחתי על המעבר כמוצא שלל רב, כי ידעתי שכך אוכל להיות קרוב יותר לדמות שהאירה את חיי. התקשרתי אליו וביקשתי ללמוד עימו. הוא הזמין אותי לרחוב רשב"ם בירושלים, אל היכל ישיבת המקובלים 'שער השמים', שהוא היה אחד המקובלים שלמדו בה, לצד גדולי המקובלים בירושלים. הגעתי למקום, ואיתרתי אותו בקומה התחתונה של הבניין, כשהוא לומד עם שלושה בעלי תשובה. הצטרפתי אל החבורה המצומצמת הזו, וכך למדנו מדי יום חומש ורש"י, ועוד שיעורים ביסודות היהדות. בעוד שחבריו של הרב, גדולי המקובלים בירושלים, יושבים בהיכל העליון של המבנה והוגים בספר הזוהר ובכתבי רבי חיים ויטאל, הוא הקדיש שעות רבות מסדר יומו בכדי ללמוד חומש ורש"י עם קומץ מתקרבם.

"לימים", מספר אבי שליט"א, "שמעתי מהרב ווארט על אודות אברהם אבינו, שהייתה לו מסירות נפש רוחנית. מאי משמע מסירות נפש רוחנית? הוא יכול היה ללמוד את ספר הזוהר ולהתענג על ספר 'עץ חיים' של רבי חיים

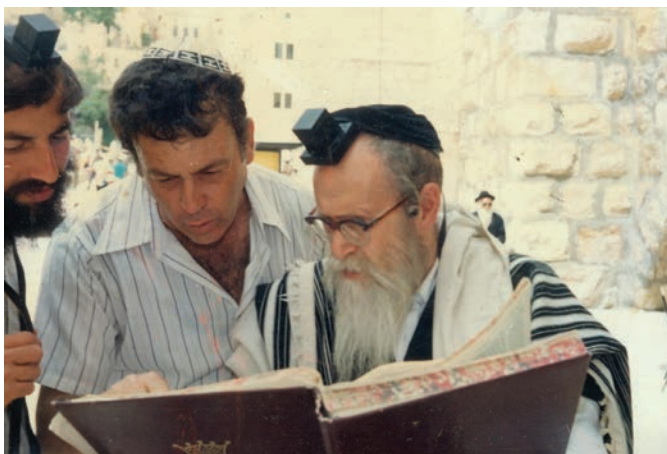

//

ואכן, באביב שנת תש"ו הגיע לירושלים מכתב שהשפיע רבות על עיצוב דמותה של עדת חסידי חב"ד בירושלים. המכתב, שנשא את הכתובת '770 איסטון פארקווי' שבניו יורק, ואת התאריך 'ראש חודש אייר תש"ו', ממנה את רבנו לתפקיד משפיע בישיבת 'תורת אמת', בבת עינו של הרבי הרי"צ בעיר ירושלים

פנים של אב רחמימאי שאוהב כל אדם מישראל כגופו ממש, מוסר את נפשו,
נשמתו ורוחו וכל אשר לו למען יוטבו חייהם של יהודים בגשם וברוח. בכל
צרתם צר, בכל צהלתם צֶהֱל ואת טובתם של יהודים דרש בכל עת, בממדים
החורגים מן המוכר והמקובל, תוך שלעצמו אינו מותיר תפיסת מקום כלל,
ותוך ששיקולי יוקרה וחשובי כבוד לא רק שאינם נשקלים, אלא שהם
אינם עולים על קצה רעיונו. נפשו כעפר לכל תהיה. בסעודות שבת מרובות
משתתפים היה מושיב את אורחיו בראש השולחן, והוא, בין המוזמנים ישב,
משל היה אורח נוטה ללון. כמה טרחות טרח וכמה יגיעות יגע וכמה מרחקים
גמע להיטיב עם יהודי בודד, יהיה מי שיהיה, עד שכל ימי חייו היו מסכת
ארוכה של אהבת ישראל שאין דומה לה;
פנים של חסיד המתחסד עם קונו, עובד את אלוקיו בכל מאודו, עומד
כל ימיו בתפילה זכה לאחר שמכין עצמו לקראת בוראו שעות ארוכות, תוך
שהוא מתעלם מצרכי גוף ומדרישות חומר, וזובח את נוחיותו למען עבודת
האלוקים הנעשית בדבקות הכובשת את כל החושים, בשמחה של מצווה
עצומה, בטהרת לב חסידית, אפופת זוף, ובאהבת השם שאין לה תְּכֵלֶה. וכל
מי שרואה אותו עומד לפני בוראו בתפילה שגרתית או בסתם קריאת שמע
שעל המיטה שיכולה היתה לארוך שעתיים תמימות - לא יוכל לשכוח את
המחזה הנאדר כל ימי חייו;
פנים של מקרב לב ישראל לאביהם שבשמים באהבה ויוקדת, משיב המונים
מעוון, תוך שהוא משקיף אל יפעת-נשמתו של כל יהודי אף מבעד לשכבות

העמידו אותי על הזכות שבדבר, ועל עובדת היותו נערץ על כל גדולי
ירושלים של הדור הקודם. כך נמשכו הדברים עד לחג הסוכות. בלילו
הראשון של חג הסוכות באתי לסוכתו הקטנה שעמדה ליד פתח ביתו. הוא
ישן בסוכה, ובצמוד לדופן השנייה היה ספסל קצר וצר. ביקשתי את רשותו
לישון על הספסל. הוא כמובן הסכים, וכך עשיתי את כל לילות החג על
הספסל הזה. היום אני לא מביין איך הייתי מסוגל לכך.

"כשעבר החג, הצעתי לרב בחיך שיתיר את הסוכה על כנה, כדי שאוכל
ללון בה. הרב צחק, ואמר: 'אולי באמת...' לאחר מכן, הוא אמר לי בארשת
רצינית: 'אתה מוזמן ללון בביתי'. קיבלתי את ההצעה ברצינות, ומני אז
הפכתי לבן-ביתו. רק אז עמדתי על עוצמת מעשי החסד שנעשו בין כותלי
הבית הצר הזה.

"מאוחר יותר הוזמנתי לשירות מילואים. הרגשתי שאני לא יכול להיענות
להזמנה, כי הדבר יגזול לי שעות איכות במחיצת רבי. החלטתי ללכת לוועדת
שחרור. הרב ליווה אותי, ואמר לחברי הוועדה: האיש הזה נצמד אליי.
מפקד הוועדה אמר לי: אני יודע שאתה רוצה להיפטר משירות המילואים.
אני משחרר אותך, אבל אני אומר לך: ביום שתראה לבוא לעשות מילואים,
אתה מוזמן. בינתיים לא נעניתי להזמנה...

"מאז חג הסוכות תשמ"א ועד ליום הסתלקותו בח"י באדר תש"ס, לא
היה לילה אחד שבו לא הייתי במחיצתו. לא היה דבר כזה. למעט ביומיים
שקרדמו לנישואי, אז הכריח אותי הרב לנסוע אל מחוץ לעיר ולנפוש בבית
מלון".

יחסי הקרבה והאהבה עברו מדור לדור: כילד, זכיתי להתגדל על ברכיו
של רבינו, ולשאוב מדמות הענקים שלו מלוא חופניים. הייתה לנו כלפיו
יראת כבוד של חסידים לרבם, ועם זאת, היה לו כלפינו יחס של סב אוהב
לנכדיו. עלעול קצר באלבום התמונות המשפחתי יגלה את האיש שכל דקה
מזמנו היתה קודש או ללימוד התורה ביגיעה או לעשיית חסד עם נשמתו,
גופו או ממונו של הזולת - המאכיל אותי, כתינוק, גבינה בכפית. זו היתה
ילדות יוצאת דופן, שגם ממרחק של השנים ניתן להתגעגע אליה עד בלי די,
ולהתרפק על איש האלוקים שהפך את ילדותי לעשירה כל כך.

שבעים פנים לצדיק

פנים הרבה לו, לרבינו הגאון החסיד רבי משה ובר צוק"ל, מחבר ספר
'ירים משה', מי שהרים את רוחם של אישי ישראל, זקף את קומתם והבעיר
את נשמתם ברשפי אש שלהבתיה.

פנים של גאון עצום שמכמני תורה נהירים לו ונוסכים חיים בכל כוחות
נפשו. באהבה יְשָׁגָה תמיד, מאורה יזהיר לכל מי שיזדמן לקרבתו, ובמרחביה
הנגלים והנסתרים ישוטט יומם ולילה, ולא יניח סוגיה קטנה וגדולה בתורה
שלא יאמץ עבורה את כל חלבו ודמו עד שיידע אותה על בוריה.

ביממה בבוראו, יזכה שכל היוצא מפיו ייעשה ! כל מי שזכה לקרבתו ראה בו סגולות אחרות, ואין לך תלמיד ומושפע שרואה בו רק את מה שזולתו רואה. איש מעלה שבין גדולים יתהלך ובפי ענקי רוח יתהלל, אך הוא - די לו בהיותו חבר-אמת ואח קרוב לכל מי שחלק אלוה-ה ממעל מפעם בו - קטן כגדול, בן תשחורת כאיש שיבה, שומר מצוות כתינוק שנשבה, נגיד ושוע כאביון המחזר על הפתחים, לובש בגדי חמודות כעוטה בלויי סחכות.

ובדרך כלל, דלי העם ונטולי המעמד, אלו המתהלכים בשולי החברה ואין איש שת לבו לקיומם, לעתים כאלה שהשחות בקרבם מעוררת רתיעה טבעית אצל האדם המצוי - זכו לקרבתו עשרת מונים מבעלי המעמד והשררה. לפי שרבי משה זצ"ל, על אף גדלותו התורנית, למרות מעמדו הרוחני, חרף רום השגותיו - כל הפשוט והמסכן יותר זכה לקרבתו יותר. ולא שהתנגד למצליחנים ששמו הטוב הולך לפניו וברכה שרויה ובכיסם, אלא שהוא, כל עניינו בחייו לקרב ולעודד את אלו שאין מי שיקרבם. ואם יבוא לפתחו שוע-ארץ הזקוק לעצה או לברכה? גם ברוך יהיה, אך יהיה שני בעדיפותו לדל האמצעים ולנטול המעמד..

כי רבי משה זצ"ל, לא צורה חיצונית ראה במי שניצב למולו; נשמות ראה רבי משה. נשמת ישראל בטהרתה. וולא שרבי משה לא היה אגן טעם. נהפוך הוא: אגן טעם היה ביותר, אלא אנינותו באה לידי ביטוי בהבנה מופלגת בנשמות ישראל שהביאתו לידי אהבת אמת אליהם. רגיש היה לנשמות ישראל ורואה תדיר את זוהרם ויפעתם אף אם מכוסים היו וטמונים תחת שכבות של בוץ.

של הסתרה ואף מעבר לשנים של חספוס. מעמיד עדרים של תלמידים-כבנים המתקבלים דרכו לחיים של קדושה, לומדים מפיו דרכים בעבודת האלוקים ובאהבתו, ומשתיתים בזכותו את חייהם על אדני תורה וחסידות, עד משפחות שלמות ומפוארות בישראל זוקפות לו וחבות לו את חייהן הרוחניים; פנים וצורה של חסיד הכרוך אחר רבותיו בכל נימי נפשו, דבק בדרכם ומתבטל בפניהם בהתקשרות מופלאה. מנחיל את תורתם להמונים, מאיר מהודם והדרם על מי שסרים למעונו, חוסים בצלו ושואבים מדמותו השראה ודרך חיים. והוא, לעצמו אינו מחזיק טובה כל עיקר, אינו דורש גדולה ומעמד, אינו עושה את היותו בנם של קדושים הזוכה בעצמו להערצת גדולי תורה ויראה מכל החוגים כקרדום לחפור בו - אלא כל-כולו כמו עומד ומכריז בענווה ובהתבטלות: אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני ולעשות נפשות לעבודת שמים.

כללו של דבר: אחד היה רבינו משה איש האלוקים ואיש של בני האלוקים - אך גוונים הרבה לאישיותו הגדולה, רבת האנפין, הזוהרת בכל מיני אורות יקרים. אישיות שנטועה היתה בעולמו הגשמי ומתהלכת בין הבריות, אך פסגתה משוטטת בגבהי מרומים. בכל שעה פושט היה צורה ולובש צורה אחרת: פעמים שהתבלט כאחד מגאוני הדור שכל רז לא אגס לו, פעמים שהתייחד כאיש חסד יחיד בדורו המסוגל לחבק איש דחוי ולקרבו משל היה בנו-יחידו, ופעמים שהתגלה במידת 'שיוויוני השם לנגדי תמיד' שהיתה תמצית חייו. וככזה, רבים הם השחים בהתפעמות על מופתים שראו בארבע אמותיו, על ברכות שנתקיימו, על בחינת 'צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים' שמתקיימת בו. כלום תימה היא, שאיש אלוקים שדבוק כ"ד שעות

עבודת התפילה של רבינו - יכולה היתה להמיס אף את אחרוני קרי המזג ואדישי הלב. מתון מתון היה מתפלל, בערגה עצומה, בקול מתחטא, לעתים בבכיות. אף בתפילת שחרית של יום חול שגרתי היו דמעות מבצבצות בזוויות עיניו כשהוא מבקש "ותחזינה עינינו בשובך לציון", או כשהוא מודה לאלוקיו על חייו המסורים בידו, או כאשר הוא מתחנן לישועתו של יהודי פלוני הנמצא בצרה

ויפסיק כל חודש ימים ויחזור עליהם היטב - שיהיה בקי עם האותיות בדיוק. וקודם השינה יחזור עליהם בהרהור". עוד מכתבים רבים שיגר הרבי הריי"צ אל רבינו, שבהם מתבטאת הערכה יוצאת דופן כלפי התלמיד הצעיר שכוכבו החל דורך בקרב עדת חסידי חב"ד בירושלים. לנוכח הערכה זו, אך טבעי היה שהרבי הריי"צ ימנה את רבי משה זצ"ל ל'משפיע' לחסידים בעיר הקודש. ואכן, באביב שנת תש"ו הגיע לירושלים מכתב שהשפיע רבות על עיצוב דמותה של עדת חסידי חב"ד בירושלים. המכתב, שנשא את הכתובת '770 איסטון פארקווי' שבניו יורק, ואת התאריך 'ראש חודש אייר תש"ו', ממנה את רבנו לתפקיד משפיע בישיבת 'תורת אמת', בבת עינו של הרבי הריי"צ בעיר ירושלים. וכה נכתב באגרת המינוי: "ידידי, ותיק וחסיד, איש אשכולות, מוה"ר חיים משה שיחי' ובר. בזה הנני מאשר הצעת הנהלת ישיבת תורת אמת יצ"ו, לקבלו בתור משפיע ומדריך את התלמידים המתחילים. "הלימוד עמהם יהיה פרק תניא עם פירוש המילות, (בלא פלפולים) דרושי

כל מי שבא למעונו - כמו עבר שיקוף שמדלג מעל לגדרים גשמיים ופוסח אל מעבר לסממנים חזותיים. נפשו של הבא במעון רבי משה נרחצה במכונה לטיהור נשמות והרי היא עומדת בזכותה, ביפעתה, כדרך שירדה לעולם התיקון ללא לבושים הפוגמים בניקיונה. נפש יהודית כי התייצבה בארבע אמותיו התנוצצת באור יקרות, האירה כלבנה במילואה, הופיעה ללא כתמי עוון. חפה מפגימות חומרניות, מנוגבת מכל מיני לכלוך שדבק בה. מכאן דרכו של רבינו באהבת כל איש ישראל, שטבועה היתה בו מתחילת ברייתו וכובשת את כל לבושי נפשו - מחשבה ודיבור ומעשה - עד שנוהג היה להרעיף אהבת אמת על בני א-ל חי, אף כאלה שלבושם הפנימי והחיצוני מעורר רתיעה ואפילו סלידה. וכל הרואה אומר בינו לבין עצמו: עד היכן מגעת גדלות רוחו של רבי משה, שאוהב כל יהודי כנפשו ממש, ואינו מביט לא על פגימה מלגו ולא על סיאוב מלפך כי אם על ניצוץ אלוקי החבוי בכך אברהם יצחק ויעקב וכל לכלוך שבעולם לא יכבה אותו, אלא לכל היותר יסתירו ויעמעמו. ורבינו משה זצ"ל, מומחה גדול היה בחשיפת ניצוצות ישראל המסתתרים בהסתרה שבתוך ההסתרה ובליבוים עד לכדי הבערתם ברשפי שלהבת קודש, אש תמיד תוקד ולא תכבה.

חסידות בטהרתה

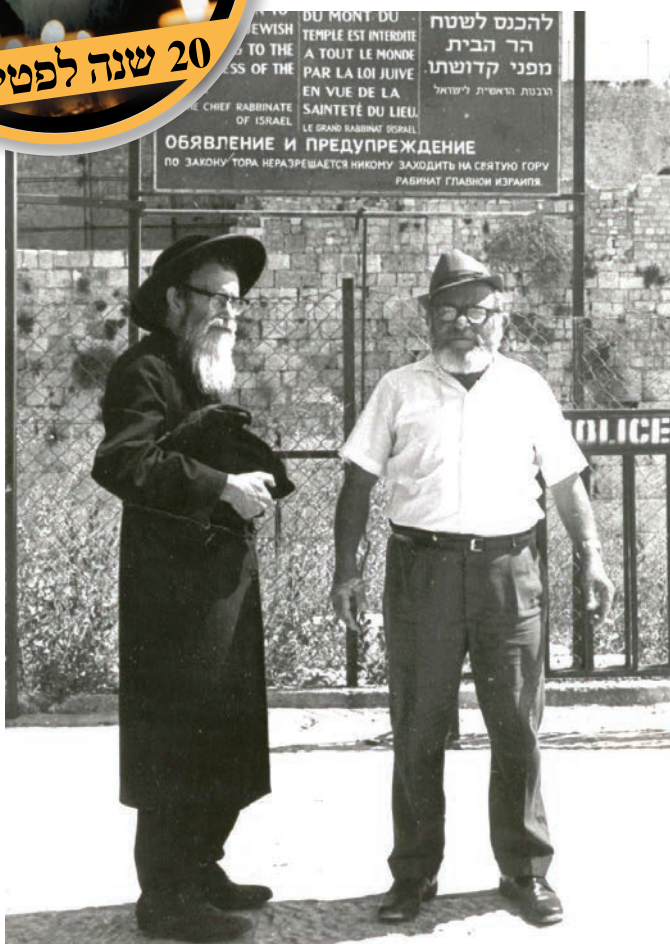
בשנות לימודיו ב'תורת אמת', נעשה רבינו למקושר בלב ובנפש לכ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע הרבי הקודם מליובאוויטש. בחודש מנחם-אב תרפ"ט ביקר הרבי הריי"צ בארץ ישראל, ורבינו זכה להסתופף בצלו, להתבשם ממאמרו ולזכות בברכתו, אף שגילו לא עלה על ארבע עשרה ומחצה. מני אז זכה לעמוד עם הרבי בקשרי מכתבים, כאשר מפעם לפעם נוהג הרבי לשגר אליו אגרות שבהן הדריך את התלמיד הצעיר במסלול צמיחתו בדרך החסידות. בחלק מן המכתבים הוא מתייחס לחייו האישיים, מברך אותו לרגל השתדלותו, ומברך אותו בבראות שלמה, לאור ניתוח שעבר בשנת תש"א ומיחוש שמהם סבל ברגלו בשנת תש"ד.

כך למשל, במכתב ששיגר לו האדמו"ר מעיר המרפא הפולנית אוטבוצק, הנושא את התאריך י"א בתשרי תרצ"ו, מעניק לו רבו הדרכה מפורטת בענייני תעניות וסיגופים שכל הנראה נהג בהם, ומנחה אותו כיצד צריך להיות סדר לימודו בספר התניא.

וזה לשון המכתב, שאותו כתב הרבי בעיירת המרפא הפולנית, למחרת יום הכיפורים:

"אל התלמיד מו"ה משה שי' ובר. במענה על מכתבו - להיזהר מתעניתים וסיגופים, ולהשתדל בכל האפשרי בלימוד מסודר. וצריך ללמוד ספר התניא בעל-פה, להתחיל מ'אליכם אישים אקרא'. וילמד לא יותר מפרק אחד בשבוע. וכאשר יהיה בקי בה' פרקים הראשונים יחזור עליהם כחודש ימים, ואחר כך יתחיל ללמוד בעל-פה הלאה, עד שילמד עוד ה' פרקים השניים.

צמאה לך נפשי

את המעשה הבא, שומה עליכם לדעת: הרבנית מרים ע"ה סיפרה כי באחד מלילות ה'שבע ברכות' נחרדה לגלות את אישה הגדול יושב בקרן זווית בסלון הבית החשוך, ספר בידו, והוא מתייפח בבכי נטול הפוגה. היא עלתה לבית אמו של רבינו, שהתגוררה בקומה העליונה, ודיווחה לה בחשש ובחרדה על הבכי הפתאומי של החתן הטרי. "שמא בעלי מתחרט על השידוך?", שאלה באירוניה מהולה בחשש. "אל לך לדאוג, כלתי היקרה", הניחה מרת חוה ע"ה את דעתה של הכלה הטריה, "בני בסך הכל קורא קריאת שמע. כך דרכו בכל לילה. אל דאגה, עוד תסתגלי לכך".

עד יומו האחרון, מעמד קריאת שמע של רבינו היתה חוויה רוחנית שעוררה את כל רואיה לתשובה עילאה. בכל לילה, שעה ארוכה לאחר חצות, היה מתבודד מול כתבי זוהר וחסידות ולומד בהם בדד, לאור נורת פלורסנט צהובה שהיתה מאירה לו. כך התמיד בשקידתו הלילית, כשאין מי שיטרידו מלימודו, עד שהיתה עייפות מתגברת עליו. ומשהייתה העייפות גוברת עליו וקוראת לו לעלות על יצועו, היה רבינו פותח בניגוני דבקות מכבשונם של אדמו"רי חב"ד - מתחיל ב'צמאה לך נפשי', פמה לך בְּשִׁירִי, בְּאֶרֶץ צִיָּה וְעֵינִי, פְּלִי מִיָּם, בלחנו הנורא של כ"ק האדמו"ר הזקן, בעל התניא נ"ע, וממשיך ב'אף לאלקים דומי נפשי, כי ממנו תקנתי, אף-הוא צורי וישועתי, משגבי, לא אָמוּט', אף הוא מכבשונם של האדמו"ר הזקן, שבדמותו היה דבוק רבינו כל ימיו ובספריו היה בקי, כשתורת בעל התניא מבעירה את כל ישותו וממנה היה מקריין על כל שומעי לקחו. ותמונה גדולה היתה תלויה למראשותיו בעת

ליקוטי תורה (בלא הביאורים). והעיקר להבינם ולהסבירם באריכות עניין תיקון המידות, ולעוררם על השקידה בלימוד. והשם יתברך יצליח לו ולהם בגשמים וברוחניות".

האדמו"ר הריי"צ לא הסתפק במינוי בלבד, אלא הוסיף לעקוב ולהדריך באופן שיטתי את רבי משה ותלמידיו. באחד המכתבים הגיב לדיווחים על שיעורים נוספים שייסד רבינו בישיבה. וכה כתב הרבי במכתב ששיגר להנהלת הישיבה:

"ידידי הרב, ותיק וחסיד, איש אשכולות, מוה"ר חיים משה שיחי', כותב לי אודות קביעות שיעורים ללימוד של גמרא ושולחן ערוך רבנו הזקן וקונטרס 'זמעיני', ונהניתי במאוד מזה. והנני לברך אותם ואת בני ביתם יחיו בבריאות הנכונה ובפרנסה טובה. ויוסיפו בשמירת הקביעות ובאהבת רעים, ויתברכו בטוב האמיתי בגשמיות וברוחניות".

מאז החל רבינו לכהן כ'משפיע' ב'תורת אמת', החלה בישיבה תנופה של פריחה, נוסף על תנופת ההתעלות ותנועת הלימוד ששררה בה מתחילת ברייתה. התועודותיו של רבינו היו לשם דבר, ומאות אברכים מכל החוגים דבקו בו ונהנו ממנו עצה ותושייה.

עם הסתלקותו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ, נתקשר על-אתר לחתנו וממשיך דרכו, כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע, שבו דבק בכל כוחות נפשו. רבינו היה מהראשונים שחתמו על 'כתב התקשרות' ששוגר מירושלים אל הרבי, במהלך שנת תש"י, לאחר הסתלקות הריי"צ בעשירי לחודש שבט של אותה שנה. אף שמעולם לא פגש קודם לכן ברבי המיועד - בתגובה לאחד המכתבים שכתב רבינו לכ"ק האדמו"ר הריי"צ, שבו הביע את רצונו לפרסם בירושלים חוברת תקופתית ובה חידושי תורה ופניני חסידות - הפנה אותו הרבי ל"חתני הרה"ג הרה"ח רבי מנחם מענדל שליט"א", על מנת שידריך אותו באיזה אופן יוציא את יוזמתו אל הפועל.

התקשרותו לכ"ק מרן הרבי מליובאוויטש זי"ע, מוחלטת היתה ואדוקה. בקרב החסידים כולם, רבינו היווה סמל ודוגמה להתבטלות בפני רבו, כאשר כל שיחה ומאמר שהגיעו לירושלים באותן שנות בראשית - החיו את נפשו והרוו את צמאונם למשך ימים רבים, והיה מלמד מתוכם ומנחיל את הרעיונות הגלומים בהם לכל תלמידיו ומושפעי. ייחוסו העצמי והמשפחתי, וההערכה חוצת המחנות שרחשו לעברו גדולי ירושלים באותן שנים, נוצלו על ידו כדי להביא את תורת רבו לקהלים נרחבים, כאשר לעצמו הוא אינו מבקש דבר ומחציתו.

בכל דרכיו היה רבינו מוחלט ונחרץ, מאמין בדרכו ומנחיל אותה בבהירות לכל הסרים למשמעתו. וכך היה כאשר בראשה של עדת חסידי חב"ד עלה לכהן כ"ק מרן האדמו"ר זי"ע חתנו של הרבי הריי"צ. ותיקי התלמידים שעודם עמנו זוכרים את רבינו משה יושב שעות ארוכות בהיכל הישיבה שברחוב מאה שערים ובבית הכנסת שברחוב בעל התניא - וקורא להתקשרות אמת מוחלטת ברבי החדש. "היו מן הזקנים", מספר הרב טוביה בלוי, "שבאותן שנים טרם הספיקו להיכנס למסלול של התקשרות מלאה, אחרי שהיו קשורים בכל מאורם לנשיאים הקודמים. באותה תקופה היה רבי משה יושב ומתוועד, ותובע משומעי לקחו התדבקות מוחלטת ברבי. וזכרני מאותה תקופה התוועדות שבה הזכיר את מה שמספרים חז"ל במדרש בעניין פגישת מלאכיו של יעקב עם עשיו: המלאכים הכו את עשיו, ועשיו ניסה להתגונן ולומר שהוא בנו של יצחק - ולא הרפו ממנו; שהוא נכדו של אברהם - ועדיין לא הרפו. רק כשביקש הצלה מכוח היותו אח ליעקב - הרפו ממנו המלאכים".

ורבינו, שכל מהותו בחייו היתה בחינת 'הוא היה אומר' - מצווה לאחרים רק את מה שהוא עצמו השיג - היה מקושר בכל נימי נפשו לרבו, ועומד כחסיד נאמן לקיים את הוראותיו - בעבודה פנימית שבלב, בשדה קירוב הרחוקים ובמגוון תחומים ציבוריים שבהם היווה רבינו חוט מקשר בין הרבי מליובאוויטש זי"ע לגדולי ישראל שהעריצוהו והעריכו את גדלות רוחו ואת דבקתו המושלמת ברבו.

ארבעים וארבע שנים לאחר מכן, ככלות שבעת ימי החשיכה שנפלו על עדת חסידי חב"ד בכל העולם לאחר שכ"ק מרן האדמו"ר זי"ע נתעלה לישיבה של מעלה, בג' בתמוז תשנ"ד - עומד היה רבי משה זצ"ל מול אלפי חסידי חב"ד המומים ומיוותמים שהתכנסו בירושלים, והוא זעק באוזנם בלב קרוע ומורתח כשל ילד קט ששכל את אביו אהובו - אך באיתנות פנימית נחושה כבדול ויצוקה כעופרת, ששום אסון שבעולם לא תחליש אותה.

אין כמעט בן היישוב הישן של הימים ההם, שלא נתקל באגדת הכנסת האורחים שהתנהלה בכיתו של רבינו. הבית היה סב על צירו בכל שעות היממה, והרבנית הייתה עומדת ומבשלת, ניצבת ואופה, מכינה ספל קפה ומעניקה מילה טובה לכל מי ששר למעונם של אברהם ושרה של הדור ההוא, שהעמידו את ביתם לכל נדכה, לכל מוכה גורל ומחוסר דיור. לאחר שנתאלמן, לא אחת העביר הרב לילה שלם על כסאו, משוסר שאת מיטתו הפרטית תפס אורח נוטה ללון.

בשנת תשכ"ז, משישה חודשים לאחר שחרור הכותל המערבי, הופיעה בעיתונות תמונה שובת-לב המציגה חסיד שעומד לצד כימה בכותל המערבי ומתפלל בערגה, ותחתיה הופיע הכיתוב: "יהודי מתפלל בדרכות בכותל". היה זה ברבנו. כשהראו לו את זה, הביע אי שביעות רצון, באומרו: "שבביל מ' מראים את זה ח'?" ומני אזהרה עוד יותר שלא להלכתל בתפילה.

20 שנה לפטירתו

ביום ח' באדר הראשון ה'תש"ס השיב את נשמתו הזכה לבוראה לקול בכיותיהם של המוני תלמידיו. וזו היתה מהותו של רבינו - תמיד היה חי, ותמיד היה שרוי בשמחה של מצווה, כאותה בחינה של חודש אדר. בהלוויותו הספידוהו מרורים גדולי וצדיקי ירושלים. ידידו, ראש ישיבת רוז'ין, הגאון החסיד רבי חיים ברים זצ"ל, קרא בבכיות שבהלוויה "ירושלים איבדה את תפארתה".

רבינו נטמן במעמד חסידים, אדמו"רים וגדולי ירושלים, בסמוך ל'חלקת הרבנים' בהר המנוחות, כאשר בעת קבורתו נשאו הכל תפילה נרגשת להחשת הגאולה האמיתית והשלמה שרבינו כה ציפה לה ומיני אז, אבי שליט"א וכל מי שיצק מבארו, פועלים לאורו ומייחלים לקיום הייעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר".

כאמור, מר ונמהר היה אותו יום, ח' באדר תש"ס. הוא היה מר ונמהר עבור אלפי תלמידים ומעריצים, אבל בעיקר עבור אבי, שנפשו היתה כרוכה אחר נפש רבו, עד לתמצית הנפש. אבל הוא נותר חזק.

"בדיעבד, אנשים אמרו לי, שביום בו הרב יסתלק, אני אכנס לבית משוגעים", אומר לי אבי. אגב, בפועל מבקר אבי לעיתים תכופות במחלקות פסיכיאטריות שונות, בכדי לעודד את רוחם של הנדכאים ולחלק להם מני מתיקה ומגדנות, כחלק ממסורת החסד אותה ירש מרבו המובהק.

איך החזקת מעמד?

"כמו שאמרתי בהלוויה רווית הכאב. לא נפרדתי ממנו ליום אחד. הוא עדיין מנחה אותי בחיי. עשרים שנים במחיצתו, זהו זמן מספיק בכדי לדעת מה היה רצונו בכל צעד מצעדי החיים".

"בהיותו חשוך ילדים, עז היה רצוני להוסיף את שם משפחתו של הרב לשמי, כאות הוקרה על כל מה שהוא עשה עבורי", מספר אבי. "עשיתי זאת בתיאום עם אבי, סבך, שנתן את הסכמתו, והוסיף לכך תנאי כלשהו. מני אז, אני מוכר כעידו-יצחק ארליך-וובר, אולם רבים מכירים אותי יותר בשם הנוסף ופחות בשם המקורי".

במהלך ימי השבעה לפטירתו של הגה"צ רבי משה וובר, נכנסו ויצאו רבים מגדולי ישראל בכדי לנחם את אחיו של המנוח, רבי אלימלך וובר זצ"ל, אך יותר מכך - את אבי, ממנו הורם הנזר והוסרה העטרה. זכור לא אשכח את שאמר לו אחד מגדולי ישראל: מה שעשרה בנים לא עושים לאביהם, עשית אתה לרבך.

השיב לו אבי מיניה וביה: "מה שאלף אבות לא עשו עבור בנם, עשה הוא עבורי"...

כאשר יצאתי מ'החדר של הרב' לאחר השיחה שקיימתי עם אבי, חלפתי על פני הבית ממנו יצאה אורה, תורה וחסד לישראל. העפתי מבט נוסף אל המקום, ונזכרתי בילדותי, ילדות מופלאה שעברה עליי בצילו של גדול בישראל.

תודתנו נתונה לסופר הרב אריה ארליך, על סיועו בהפקת הכתבה

כאברהם ושרה בשעתם, היה רבינו מחזק את האנשים, והרבנים מחזקת את הנשים וטורחת בהכנסת מזון עבור עשרות אורחים מדי שבת, ואף בימות החול. הכל סרים למעונו, מבלי לנקוש בדלת. רבים מחזיקים מפתח ששכפלו לעצמם - נכנסים באישון ליל, פורסים מזרן בחדר האמצעי ופורשים לשנת לילה. מעולם לא ידע רבינו עם מי יסעד בערב, מי ילון בביתו, ומי יתנחל שם עד שיביא לשם מחשב של ממש, ענק כמנהג הימים ההם, ויפתח משם משרד בזעיר אנפין. הבית, בית ציבורי היה לכל דבריו. כל רעב יאכל מפתו של רבינו, כל צמא יפתח את המקרר, וינהג כמנהג בעל הבית.

עד ראייה סיפר כי פעם אחת קרסה הרבנית מרים ע"ה על כסאה, בשעת לילה מאוחרת. ארוך היה היום שחלף, ארוך ומתיש. לאורכו טרחה ובישלה עבור אורחים, אפתה והגישה, שפתה ספלי תה וקפה, הכינה חביתות ובחשה בקדרות. זה עתה יצא מכאן האורח האחרון ליום זה - כך לפחות חשבה. הרבנית מרים ניגשה אל המטבח, פשפשה בסירים, ומצאה שאריות מרק גריסים שנותרו בתחתיתו של אחד הסירים. מיד חיממה את הסיר, ושפכה לעצמה קערית מרק, למען החיות את נפשה הרעבה. לאורך כל היום לא הצליחה לאכול דבר ממשי.

אך התיישבה אל השולחן, והנה נפתחת דלת הבית. עוד אורח צץ. ניכר עליו שהוא רעב. "כמה טוב שבאת", פנתה אליו הרבנית. "תראה", הצביעה אל השולחן, "בדיוק נשארה כאן צלחת מרק שאף אחד לא אכל. שב, תאכל". הלה לא חשב פעם ושתיים, אלא התיישב לאלתר אל השולחן, וגמע את תכולת הצלחת ברעבתנות. הרבנית כבר אלתרה לעצמה פרוסת לחם יבשה עם מעט גבינה. ודברים אלו, מעשים שבכל יום היו בבית הרב והרבנית.

בחורף תש"ס חלה רבינו זצ"ל. למרות זאת, התאמץ להתמיד בסדר יומו, שכלל קבלת קהל עמוסה, הנחת תפילין עם מקורבים ברחבת הכותל המערבי ומסירת שיעורים בישיבות שבראשן עמד. השתדל בכל מאודו להסתיר את סבלו מעיניהם של הפוקדים את מעונו, אף אם הדבר עלה לו במאמץ רב.

הבנין של יושנה

לפני כשבוע סגרה משפחת דוידוף מעגל: סביב קברה העלום של הסבתא, שהיה טמון תחת מטרים של רגבי עפר ופסולת, התכנסו ואמרו קדיש בהתרגשות • הכירו את המשפחה שטיפוף מאחד בין חלקיה השונים וגם: מונולוגים מיוחדים של צאצאי משפחת דוידוף

|| איילה אבן האזל ||

בארץ.

מעגלי המתופפים מובילים לאינטראקציה קצבית עם תופים שמתופפים עליהם ביד, ויוצרת רעיון ייחודי המאפשר להגיע להרמוניה קצבית בין אנשים שונים שמתבסס על תכונות שנמצאות אצל כל בני האדם בשורש המשותף. אייל מצליח כמו במטה קסם ללכד את כל המשתתפים בתיפוף ולאחד את כולם גם אם מדובר בפלסטינים ומתיישבים יהודים בחברון, כולם הופכים לישות אחת לקצב אחד, כי למעשה, כולם חלק מאדם אחד – אדם הראשון.

איל בעל מעוף, חזון ואיש ביצוע. לא לחינם הצליחו איל ורבקה לקבץ את כל נדחי שבט דוידוף, ועם עשרות בני המשפחה, לכנס מיוחד שנערך במוזיאון ישראל לפני 15 שנה, והיווה ציון של אבן דרך. בכינוס התאספו 500 נציגים מכל העולם למשפחה בת 5,000 נפשות. (בזמנו) כיום המשפחה מונה 7,000 נפשות בקירוב. הכרות מחודשת ומרגשת נוצרה עם כל בני המשפחה. שבט דוידוף הפך לפתע, לשבט עצום.

למרות שאיל הוא למעשה, דור שישי מראש המשפחה, סבו היה עמנואל דוידוף, שמות אבות השושלת חקוקים בזיכרונו היטב. איל חש תחושת שליחות בולטת. כמו סימן משמיים הוא נולד בדיוק שבעים שנה אחרי שראש המשפחה יהודה הנשיא דוידוף, נפטר וברגע קדוש - בדיוק בכניסת הושענא רבא.

איל מכיר מצוין את הבתים בשכונת הבוכרים, בתים שבנו אבות המשפחה, מבנים מפוארים שלא היו כמותם בירושלים של לפני 120 שנה, כמו בית דוידוף, בית יששכר דוידוף - שם שוכן כיום מכון הרי פישל, ובית שמחיוף. כולם בני משפחה אחת.

לעומת זאת, הבית שכונה ארמון המשיח – נבנה על ידי משפחות חפץ ויהודיוף ולא קשור בקשר ישיר עם משפחתם. כיום בית דוידוף בחזקתה של חסידות סאטמר שמשכירה אותו למנהל הקהילתי, וארמון המשיח בחזקתו של הרב יעקב הלל ראש מוסדות "אהבת שלום", שם מתנהלים שני בתי ספר. האגדה הירושלמית מספרת כי את ארמון המשיח בנו במיוחד בשיא היופי והחן וזאת על מנת להכין למשיח, בית מפואר כשיבוא ויתגלה בקרוב במהרה בימנו.

הדבר היחיד שניתן כעת לגרום הוא, שהבתים ישרתו את ייעודם כמקום שגורם לעם ישראל להתחבר על בסיס התורה והמסורת. כך מאמין איל. חשיפת קברי אבות המשפחה

איל הוא אדם נמרץ,
בעל אנרגיות ונוכחות
שלא ניתנת לפספוס.
סמלו המסחרי של
איל הוא הטורבן אותו
הוא חובש לראשו -
כיסוי ראש אותנטי
עם קשירה מיוחדת
שלא תראו באף מקום
בעולם

הרבנים הבוכרים, הרב
אמינוף והרב ניסנוף
זצ"ל, אהבו את הטורבן
שהזכיר להם את
ה"סאלה" הבוכרית
שאבותיהם נהגו ללבוש
בבוכרה

73 שנה היה קברה של סבתא דבורה תעלומה, עד אשר אותר לאחרונה ובי' שבט זכו בני המשפחה להגיד קדיש על קברה בהר הזיתים, בדיוק בשבת שבו קוראים את הפטרת שירת דבורה. סיפור קורותיה של משפחה יהודית בוכרית

בירושלים.

סיפורה של משפחת דוידוף מתחיל בירושלים משנת ה'תר"ל (משנות ה-70 של המאה ה-19). משפחה עשירה שבנתה בית בלב שכונת הבוכרים, הבית ניצב על עומדו עד ימינו, אך הכסף נעלם כלא היה, מספר עשורים מאוחר יותר.

זהו סיפורו של איל דוידוף, שהוא אומנם רק רבע בוכרי ושלושה רבעים פולני, אך מהווה עמוד התווך מאחורי הפרויקט של איחוד משפחת דוידוף לדורותיה וזאת יחד עם גברת רבקה בביוף. הוא פעל רבות עבור חשיפת קברי אבות המשפחה בהר הזיתים, בשילוב עם רבי משה אקרמן, מטעם עמותת "אתרא קדישא".

איל הוא אדם נמרץ, בעל אנרגיות ונוכחות שלא ניתנת לפספוס. סמלו המסחרי של איל הוא הטורבן אותו הוא חובש לראשו - כיסוי ראש אותנטי עם קשירה מיוחדת שלא תראו באף מקום בעולם.

הרבנים הבוכרים, הרב אמינוף והרב ניסנוף זצ"ל, אהבו את הטורבן שהזכיר להם את ה"סאלה" הבוכרית שאבותיהם נהגו ללבוש בבוכרה.

אייל מזכיר לי קצת את "לורנס איש ערב". צבעוני והרפתקן, יוצא יחידה מובחרת, 5 שנים טייל בעולם, חצה את מדבר סהרה כשבתקו תמיד היה ספר תהילים קטן אותו השחילה לו סבתו.

בסוף מסעו המסוכן, כשהגיע לעיר טימבוקטו והסתובב בחוצותיה, חובש טורבן וחרב של עלי בבא בנדן, וזאת כדי להתמזג עם התושבים המקומיים, הבין שהוא בעיצומה של שליחות אוניברסלית ולא לחינם הגיע מארץ ישראל הקדושה לעיר הנידחת בקצה העולם.

לפתע כמה קצוות פרומים התחברו להם וביניהם קשר ישיר עם בורא עולם. את ייעודו בחיים הוא רואה באיחוד בין אנשים, ניתן להוסיף גם איחוד בין דורי - עבר והווה, איחוד בין תרבויות, ואיחוד בין רוח ואדמה.

בחיי היום יום פועל איל ויוצר חיבור עם אנשים באמצעות מעגלי התופים שהביא מאפריקה שהצליחו עם השנים להשתלב בנוף הירושלמי, אותם הכיר כשסיים לחצות את הסהרה, והוא זה שיצר את הקונספט והפיצו

גלגולו של בית דוד

סיפורה של משפחת דוד דוידוף הענפה מתמקד כאן בבית דוד, הניצב בלב שכונת הבוכרים ברחוב דוד 10 או ברחוב "רחובות הבוכרים". בטרם פרצה מלחמת העולם הראשונה ידעה השכונה ימים טובים מאלה. שמה של השכונה האריסטוקרטית התפרסמה בקרב תושבי ירושלים שיצאו לגור מחוץ לחומות העיר העתיקה. השכונה שנבנתה על ידי עולים מבוכרה שכסף לא חסר להם, תוכננה בסגנון אירופאי עם רחובות רחבים שנבנו על ידי אדריכלים מחו"ל. הסופר שי עגנון אהב לטייל בה. בתים נוספים ידועים שנבנו באותה תקופה היו בית יהודיוף - חפץ, שכונה "הארמון" ובו אירחו בזמנו את הגנרל אלנבי, אירוע שאף הונצח בתמונות, וכן את הנציב הראשון האנגלי, שהיה יהודי, הרברט סמואל. הנציב הרברט סמואל הוזמן להתארח על ידי הסבא של הרב אמינוף שהיה הרב הראשי לעדה הבוכרית בזמנו. בית דודוף - בית גדול רחב ידיים אותו לא ניתן לפספס. גג רעפים כפול, תקרת הבית גבוהה מהרגיל, וחלונות בגובה המדרכת, מקושטים בפיתוחי אבן ססגוניים של פרחים ומגיני דוד. בבית פעל תנור שהפיץ חום שעבר בין הקירות הכפולים וחימם את כל הבית – שיא הטכנולוגיה של אז. הוויי השכונה בימים ההם היה כמנהג העדה עם הלבוש המסורתי, תפילות שמחות וחתונות שנערכו בארמון המשיח, ברחוב נשמעו צלילי השפה רוסית או בוכרית מתגלגלים באוויר וריח תבשיל האשפול המסורתי שנישא באוויר. עד אשר הגיעו ימים שחורים ובשורות רעות בכנפיהם.

הקבר של סבתם נחשף
בימים אלה ממש, אחרי
שנים רבות של חיפושים
מטעם ארגון "אתרא
קדישא" ו73 שנים בדיוק
אחרי שנפטרה. לאמה
של דבורה קראו מרים.
היה זה תזמון שמיימי
מדויק מאין כמותו,
כשפרשת השבוע,
פרשת "בשלח" מזכירה
את מרים הנביאה

ביום רביעי ב' שבט התש"פ – התאספו בני המשפחה לאירוע היסטורי, עלייה לקבר סבתם דבורה דוידוף שנקברה בהר הזיתים ב' בשבט התש"ז (1947). הקבר של סבתם נחשף בימים אלה ממש, אחרי שנים רבות של חיפושים מטעם ארגון "אתרא קדישא" ו73 שנים בדיוק אחרי שנפטרה. לאמה של דבורה קראו מרים. היה זה תזמון שמיימי מדויק מאין כמותו, כשפרשת השבוע, פרשת "בשלח" מזכירה את מרים הנביאה היוצאת בתופים ובמחולות, ואילו ההפטרה הייתה "שירת דבורה". כך שברור לכול איזו שמחה עצומה נגרמה בשמים. לאזכרה הגיעו חלק מנכדיה וניניה, יוצאי חלציה של סבתא דבורה נרגשים עד דמעות ואמרו בפעם הראשונה קדיש על קברה. מדובר בחלקת קברי אבות משפחת דוידוף אלו שנפטרו בארץ בין השנים 1878 – 1948. קברה של סבתא דבורה היה הקבר האחרון שנחשף בחלקה. באותה הזדמנות בוצעה אזכרה אף לכל האבות והאימהות מיהודה הנשיא ואסתר דוידוף. הרב אקרמן שאחראי על החשיפה, עוסק ללא לאות ובמסירות אין קץ נמצא בחפירה ושיקום קברים נוספים בהר הזיתים. כמשך שנים רבות התגייסו וניסו לעזור גופים ועמותות שונות: קונגרס יהודי בוכרה, חברה קדישא ירושלים, מועצת בתי העלמין, ועמותת אלעד עד שבחודשים האחרונים נחשפו סוף סוף ושוקמו קברי אבות המשפחה שהיו מצויים תחת מטרים רבים של אשפה ואדמה, במורד ההר בין יד אבשלום ובין מרכז המידע הר הזיתים. קברים שהיו שנים רבות נסתרים מעין רואה.

התמיכה הכספית
שהוזרמה לתושבי
השכונה פסקה
לחלוטין, המשפחות
שהיו נתינים רוסיים
הפכו לנתיני אויב.
בפניהם עמדה בורה
או לקבל אזרחות
עות'מנית ולהתגייס
לצבא הטורקי או
לברוח

הייתה שהם חזרו אחרי שנתיים ומסרו כי הם לא מצאו דבר. באותם ימים להיות אלמנה זה גורל אחד ויחיד - חיי עוני מנוולים. לימים אף חלתה סבתא דבורה וקבלה שבץ מוחי וחצי מגופה היה משותק. בשלב כל שהוא הבית נמכר ועבר גלגולים רבים, בתחילה שכנה שם הגימנסיה העברית.

את הבית עצמו הקים יוסף דוידוף (אבא של סבתא דבורה) שהיה ממנהגי העדה, תעשיין בתחום הכותנה בעל עשרות מפעלים. יוסף נקלע למשפט שווא בעיר בגין האשמה שהופנתה אליו על עושק מוסלמי והוא לקח כסגור את עורך הדין גרונוברג, סגורו של בייליס (שהואשם בעלילת דם ברוסיה), ויצא זכאי.

דוידוף נהג לעלות לירושלים כל 3 שנים, אביו יהודה הנשיא דוידוף, היה מראשוני מקימה של השכונה בירושלים. את הבית עצמו בנה ערב מלחמת העולם הראשונה על פי העתק של ביתו בבוכרה. לבסוף עלה בפעם האחרונה ארצה ב-1914 וכאן נפטר ונקבר בעוד שביתו – סבתא דבורה ובעלה אברהם שהיה גם תלמיד חכם ולא רק איש עסקים ממולח, נותרים עדיין בבוכרה. כשרצתה מלחמת העולם הראשונה ב-1914 הגלגל התהפך.

התמיכה הכספית שהוזרמה לתושבי השכונה פסקה לחלוטין, המשפחות שהיו נתינים רוסיים הפכו לנתיני אויב. בפניהם עמדה בורה או לקבל אזרחות עות'מנית ולהתגייס לצבא הטורקי או לברוח. רבים מהגברים מהרו לברוח חזרה לבוכרה על מנת לא להפסיד את כל רכושם שנשאר בבוכרה. בירושלים נשארו בעיקר נשים, זקנים וילדים אשר הגיעו לפת לחם.

המהפכה הקומוניסטית שפרצה כמה שנים מאוחר יותר פגעה אנושות בגבירי הקהילה ובתוכם משפחת דוידוף שנותרה בבוכרה. הרכוש הרב שהיה לעשירי הקהילה הולאם. כאשר הקומוניסטים רדפו את המשפחה היהודית שהייתה בעלת הון רב, סבא אברהם וסבתא דבורה החליטו לעלות לארץ ישראל להתאחד עם הסבתא שכבר גרה כאן. תחילה נשלחו לבית דוידוף הילדים הקטנים. מאוחר יותר הצטרפו ועלו הסבתא ועוד אח ואחות. סבתא דבורה קיבלה היתר יציאה רק בתנאי שהיא מתגרשת מבעלה וכך עשתה באופן פורמלי ולא הלכתי. שתי בנות נוספות דאגו לעצמן יחד עם בעליהם. ובישראל כולם חיכו והמתינו לסבא.

כך, בעוד בישראל ממתנה המשפחה לסבא, הצליח הסבא להחביא במקל סבא – אבנים טובות ויהלומים. הסבא יצא באופן בלתי ליגאלי מרוסיה וכשהוא חצה את הגבול אפגניסטן – פרס, התארח באכסנייה מקומית ושם אירעה תקרית טראגית. משהו, שלא ברור למשפחה מי ירה בו ובחבריו.

השבר היה גדול מנשוא. בני המשפחה שילמו בתכשיט של מחרוזת פנינים לשניים ממכרי המשפחה על מנת שיצאו לפרס לאתר מה עלה בגורל הסבא והתוצאה

welcome to the **iclimb**
experience

בואו לאוויר טיפוס

מדדהימה!

מה תמצאו במתחם הטיפוס iclimb בירושלים?

קירות טיפוס

קו מחשבה

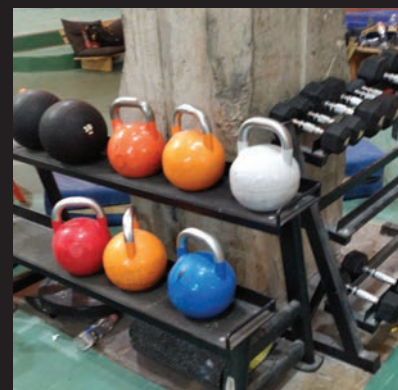
אפשרות לקבוצות, קעמפים
וסדנאות בתיאום מראש

אפשרות לאירועים
וימי הולדת בתיאום מראש

מכירת ציוד מקצועי
לטיפוס וגלישה

iclimb Power
מתחם כח וכושל

iclimb JERUSALEM

Sometimes Difficult
Never Impossible

על הקשר המיוחד של בני המשפחה לבית דוידוף מספרות בנות המשפחה, הדור המבוגר יותר. רבקה בביוף שנולדה בשכונת הבוכרים, זוכרת את בתי המשפחות שוקקי חיים, בית שמחיוף ממול בית יוסף דוידוף, ולידו ניצב בית יששכר. שלושת הבתים הללו נשארו לשימור. כל הדיירים היו קרובי משפחה, וקיימו יחסי רעות, וידידות הדוקים בין בני השכונה

הגימנסיה הייתה חסרת מבנה קבוע ונדדה בין מבנים רבים וזאת אף בשל התנגדותם של בני היישוב הישן. משרצה מלחמת העולם הראשונה התמעטו התלמידים, הגימנסיה שהייתה תחת חסות צרפתית, נסגרה לבסוף בידי השלטונות העות'מאנים. חלק מן המורים עבר ללמד במבנים שהיו שייכים ל"בצלאל" המכללה לאומנות. לבסוף נאלצו התלמידים והמורים להתפנות גם ממבנה זמני זה, ורק לאחר סיום המלחמה חזרו שוב לבית דוידוף, עד אשר עברו למבנה חדש ברחביה.

על הקשר המיוחד של בני המשפחה לבית דוידוף מספרות בנות המשפחה, הדור המבוגר יותר. רבקה בביוף שנולדה בשכונת הבוכרים, זוכרת את בתי המשפחות שוקקי חיים, בית שמחיוף ממול בית יוסף דוידוף, ולידו ניצב בית יששכר. שלושת הבתים הללו נשארו לשימור. כל הדיירים היו קרובי משפחה, וקיימו יחסי רעות וידידות הדוקים בין בני השכונה.

סוניה רוסו, נולדה בדיוק בבית זה. בית הכנסת של סבה המכונה "בבא תמא" ניצב עדיין בקרן הרחוב, בין מפגש רחובות הבוכרים ורחוב יחזקאל ותיירים מגיעים מכל העולם למקום. בית הכנסת מעוטר בפרוכת מיוחדת עשויה רקמה בוכרית משי רקום בחוטי זהב, ארון קודש בסגנון מזרח אירופאי ובימה בסגנון ישראלי כמו בבתי כנסת אחרים בעיר צפת העתיקה. את קירות בית הכנסת מעטרים ציורים מעשה ידי האמן ר' בולמברג תושב מאה שערים. בתוך בית הכנסת יש אף ספר תורה עתיק שהביא ר' יהודה הנשיא דוידוף מאסיה מאמצע המאה ה-19.

סוניה נהנית להיזכר כיצד הנשיא בן צבי היה נהנה לבוא ולבקר בבית הוריה, יושב בסוכה המוצלת בחצר רחבת הידיים, נהנה מהשירה ומהתלבושות הססגוניות. גברת דבורה ארצי, למעשה, קרויה על שמה של הסבתא. דבורה נולדה בשכונת הבוכרים קרוב מאד לבית דוידוף – אותו היא זוכרת כבית גדול מאד שבו גרו דודים נוספים, בית עם מבואה, אולם גדול לאירועים חתונות, בר מצוות. לבית היה צמוד בוסתן עצים נאה והבית עצמו היה יכול להכיל מאות ואולי אלפי אנשים. בסמוך היה גן שעשועים בו אהבו הילדים לשחק.

דבורה הייתה בת 10 כשהסבתא נפטרה ונקברה בהר הזיתים, לא עבר זמן רב מלחמת העצמאות פרצה ונותק הקשר עם הר הזיתים. בשבת היא זוכרת, היו אוהבים בני המשפחה שהיו מאד מוזיקליים להרבות בשירה ועל

החלונות היו צובאים אנשים להביט. בני המשפחה היו מנגנים על בלליקות – כלי נגינה רוסי מסורתי הדורש טכניקת נגינה מורכבת, מנדולינות כלי נגינה שהביאו מרוסיה וגם דוירות - כמין תוף מרים. במושגים של היום הם ודאי היו גבירים.

דני מאירי, מתאר את סבתו שהייתה אחת מבנות המשפחה - רבקה שהפליאה לתופף בדויירה, היא הייתה אומנית של ממש. הייתה זורקת את הדויירה לגובה ותופסת חזרה וממשיכה בקצב. וביום חתונתה של הסבתא, נערכה חפלה גדולה בבית דוידוף בחדר ענק בו הסבו כל בני המשפחה המורחבת מסביב לשולחנות עמוסים וכולם שרו וזימרו כשהסבתא מתופפת בדויירה, אלעזר דוידוף פורט על מנדולינה ופולט ורנה פורטות על פסנתר. מה נהדר היה הקונצרט.

בת-אל מספרת, "בבית דוידוף נערכה חתונת הוריי, חתונה משותפת עם זוג נוסף. בילדותי כשאמא סיפרה לי על החתונה וציינה שהיו 200 מוזמנים על המרפסת לבדה החלטתי שזו הגזמה פרועה. וכשבקרתי במקום שנים רבות אחרי זה נוכחתי כמה שגיתי".

"את סבתא דבורה לא הכרתי", מספרת גם דליה כהן - אביעד, "אומנם נולדתי לאחר שהיא נפטרה אך מפיה של אמי שמעתי על סבתא דבורה שהייתה אישה שירעה גם הרבה צער. מאישה שרגילה לחיי עושר פאר, וללבוש בגדים אירופאים, התאלמנה והפכה לענייה, יחד עם זאת תמיד הקפידה וחינכה את ילדיה לערכים ודרך ארץ".

"לסבתא דבורה היו אחד עשר ילדים אך שלושה ילדים הלכו לעולמם בגיל צעיר. היום כולם כבר אינם בין החיים. לאזכרה למעשה הגיעו הדור של הנכדים והנינים. אני עוד זוכרת כיצד בבית דוידוף היו עושים חתונות, חיים בצוותא לטוב ולרע, אך מה לעשות הבית נמכר בזמנו, והגיע לידי הפרדציה הציונית הדרום אפריקאית שעסקה בשיקום שכונות ולימים הם מכרו אותו למרבה המחיר, חסידות סאטמר".

גם דבורה מביעה צער על מצבו של הבית שנראה כי ידע ימים טובים יותר, אך יחד עם זאת יש לציין כי בעלי הבית עושים מאמץ לשמור על המבנה המקורי. כיום בשכונת הבוכרים כמעט ואין בוכרים.

"כשהייתי ילדה קטנה, הכרתי מקרוב גם את "הארמון" שהיה בבעלות משפחת יהודיוף - חפץ. גם בארמון כמובן היה אולם גדול ונערכו בו הרבה שמחות. כשבגרתי ובקרתי בו שוב, התאכזבתי לגלות כי במסגרת הסידור נפגעו ציורים אומנותיים בתקרה".

האזכרה לסבתא דבורה הוא אירוע משמעותי וחשוב עבור בני המשפחה. "אמה רצתה תמיד לפקוד את קבר אמה אך מעולם לא זכתה לכך", מציינת דליה. (במיוחד שהקבר של האבא לא קיים היות והוא נרצח בפרס ואיש אינו יודע מקום קבורתו) דליה עוד זוכרת את גודל האכזבה הנוראה כשאמרו להם אחרי מלחמת ששת הימים שהקבר של הסבתא קבור מתחת לכביש שהירדנים בנו. (למרות שלמעשה הקבר לבסוף נמצא היכן שתוכנן להקים חניון) הקבר היה טמון תחת מטרים של רגבי עפר ופסולת. באורח פלא גם הקבר של סבתא דבורה וגם המצבה נמצאו, וזאת למרות שוד המצבות שביצעו הירדנים בהר במשך תשע עשרה שנה.

בי' שבט ה'תש"פ, מזג האוויר החורפי הפך נוח, נעים ומזמין וכשהנין לבית משפחת דוידוף, מהעיר שדרות הרחוקה, עלה ואמר קדיש, היה זה רגע היסטורי עצום. רגע שלא יישכח בשושלת משפחת דוידוף. ■

לוח מזל וברכה **זה הלוח הכי חזק במגזר החרדי !**

- ✓ עשרות אלפים מצאו פרנסה
- ✓ עשרות אלפי דירות נמכרו ו/הושכרו
- ✓ עשרות אלפי משפחות יצאו לחופשה
- ✓ עשרות אלפי מכוניות החליפו ידיים

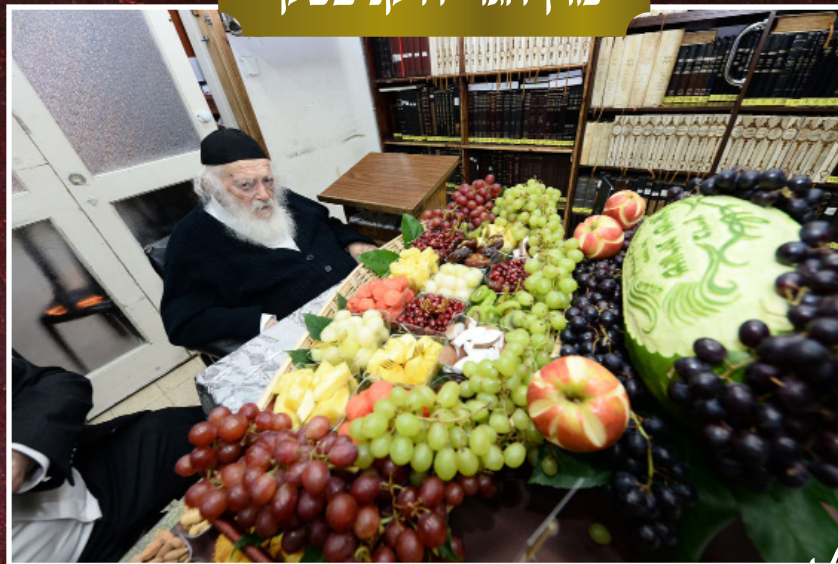
[illegible]

בשביל הצלחה מובטחת
התקשרו עכשיו 03-6162228

האדמו"ר מדאראג

מרן הגר"ח קניבסקי

גאב"ד מאקאווא

האדמו"ר מאלכסנדר

האדמו"ר מביאלא

האדמו"ר מהרי"ד מלעלוב

האדמו"ר מפרמישלאן

האדמו"ר
מבעלזא

האדמו"ר מוויז'ניץ

הגאב"ד הגר"י טויס

לבקר בהיכלם

השבוע שחלף בחצרות גדולי ישראל

מראות ט"ז בשבט בחצרות הקודש

האדמו"ר מסאדיגורה

זקן הראשונים לציון
הגר"א בקשי דורון

האדמו"ר מסקולען

האדמו"ר
מנדבורנה

האדמו"ר מצאנז

האדמו"ר
מקאליב

האדמו"ר
מסקולען מונסי

האדמו"ר מסערט וויז'ניץ

האדמו"רים מוויז'ניץ וויז'ניץ
וקאיימשא לייק

האדמו"ר מקופיטשניץ

האדמו"ר מזוטשקא אמסנא

מהפכה בעולמות העליונים

על פני הקרקע והמשיך בדרכו. בעברו כבדת דרך נוספת, צלחה עליו רוח ה'. ארבעה עשר חידושים נפלאים נוספו לו על הפסוק הנ"ל, וגם אותם חרט במטהו על העפר אשר סביבו. הוי אומר, כי אצר במוחו ארבעים ושנים פרושים על אותו פסוק. אזור בכוחות מחודשים, החיש רבי חיים בן עטר את צעדיו, עדי הגיעו אל העירה הסמוכה. שעת בין הערבים היתה כאשר קהל המתפללים עמד הכן, כדי לקבל פני שבת המלכה. הוא הצניע במהירות את חפצי החולין ועמד להתפלל בפנת בית הכנסת בסמוך ל"ארחי פרחי".

איש מבין המתפללים לא שער בנפשו, שקדוש עליון שוכן בקרבם. עם סיום התפלה הבחין שמש בית הכנסת באורח, והזמינו לסעוד על שולחנו. תך כדי הסעודה, פנה בעל הבית לאורחו: "נוהגים אנו בני הקהילה לסיים את הסעודה בביתו של הרב דמתא, שם שומעים אנו דברי תורה נפלאים, לאחר מכן מברכים ברכת המזון בצוותא, אם תאבה תוכל גם אתה להשתתף עמנו. הסכים רבנו להצעה ויחד צעדו השנים לעבר ביתו של הרב. בהגיעם שמה, שוב הצטנע רבי חיים וישב בפאתי השולחן. דממה שררה בחדר. באותה שעה ישב הרב שהיה צדיק נשגב בראש השולחן ראשו שעון על ידיו כולו דבוק בעולמות עליונים איש לא העז

כ אשר נעור רבי חיים בן עטר משנתו זכר את דבר החלום והצדיק עליו את הדין. מיד עם צאת השבת החליף את בגדיו בבלואי סחבות, נטל עמו צרור קטן, שכלל את תפלו ומעט לחם יבש, נפרד מבני ביתו ויצא לדרך.

קשים ומרים היו מעתה חייו של רבנו. שעות ארוכות שרך את רגליו בחול הלוהט, מעיר לעיר ומכפר לכפר. הוא השתדל שלא ללון שני לילות במקום אחד ולא פעם רעב ללחם וצמא למים. אך את סבלו קיבל באהבה ורק ביקש מבורא עולם שיסלח לו על חטאו.

לאחר שבועות מספר של סבל ונדודים, נקלע הצדיק לשדה רחב ידיים, סמוך לאחת העיירות. היה זה בקרו של יום ששי, בשבוע פרשת בחוקתי. עיף ויגע נשען רבנו על גזעו של עץ בודד, ורעיונותיו החלו לרחף בעולמות נשגבים. הגיונותיו נסבו על הפסוק הראשון של פרשת השבוע: "אם בחוקתי תלכו". הצדיק הרבה להתעמק בכתוב, עד שחדש ברעיונו ארבעה עשר חידושים על פסוק זה. וכדי שלא ימחו מזיכרונו, רשם אותם על פני האדמה במטה שבידו.

רוח חדשה נמסכה בקרבנו. הוא הוסיף ללכת, ותוך כדי הליכה גאו רעיונותיו, וארבעה עשר פרושים נוספים עלו בלבו על אותו פסוק. שוב רשם אותם רבנו

בחרדת קודש
צפו המאזינים
לשוב רוחו של
הרב לקרבו, כדי
להשמיע תורותיו
הנפלאות. והנה
הרים הרב את
ראשו, פנה אל
הנאספים, והחל
מפרש להם
את את הפסוק
הראשון של
פרשת השבוע
"אם בחוקותי
תלכו"

להפריע הדממה, שכן ידעו הכל כי רוחו של רבם מרחפת עתה במרומים ומשיג ההשגות נפלאות.

בחרדת קודש צפו המאזינים לשוב רוחו של הרב לקרבו, כדי להשמיע תורותיו הנפלאות. והנה הרים הרב את ראשו, פנה אל הנאספים, והחל מפרש להם את את הפסוק הראשון של פרשת השבוע "אם בחוקותי תלכו". קולו עלה וגאה מהתרגשות, עד שסיים את הפרוש הארבעה עשר לאותו הפסוק ואז אמר בהתלהבות: "הפרושים הללו ששמעתי זה עתה בפמליא של מעלה, חדש הצדיק הקדוש רבי חיים בן עטר החי עמנו בעולמונו זה".

"חיים בן עטר" נשמע קולו של האורח מירכתי השולחן. הקהל רגז ורטן כיצד העז קבצן עלוב זה לבטא שמו של קדוש עליו ללא הוספת תארי כבוד. אך השמש שהרגיש עצמו אחראי על אורחו, בקש את האנשים להניח

לנפשו של העני המסכן וחסר הדעה.

למחרת, שוב בקש השמש מרבנו כי יבא עמו אל הרב אך הזהירו לבל

יחזור על משוגת אמש.

רבנו לא השיב מאומה ולכן חש בעל הבית כי התקבלו דבריו. גם בסעודה זו נהג הרב כפי שנהג בליל אמש לאחר זמן מה של התפשטות הגשמיות שבו אל עצמו והחל מפרש את הפסוק הנ"ל בארבעה עשר אופנים חדשים. כאמש סיים אף עתה דבריו בהרגישו, כי חידושים נפלאים אלה חדש הצדיק הקדוש רבי חיים בן עטר.

"חיים בן עטר" נשמע שנית קולו של הקבצן מקצה השולחן.

הרב נחרד ובקש להעניש את האיש שזלזל בשנית בכבודו של הצדיק, אשר דבריו נלמדים במתיבתא של מעלה. אך השמש נחלץ גם הפעם להגן על בן חסותו, והתחנן כי יניחו לו מאחר והעניית היא המעבירה אותו על דעתו. לקראת הסעודה השלישית הפציר השמש ברחב"ע כי יתאפק ולא ישמיע את קולו. הפעם הזהירו, כבר לא אוכל יותר להגן עליך. רבנו לא הגיב אף הפעם ולכן סבר השמש כי דבריו נתקבלו על לבו.

לעת סעודה שלישית התלהב הרב ביותר פניו היו להבים ונפשו משוטטת בעולמות עליונים. הקהל עצר נשימתו עדי שבה אליו רוחו והוא חזר ודרש בפני הנאספים ארבעה עשר פרושים נפלאים נוספים על אותו פסוק ראשון, אשר בפרשת בחוקותי.

גם את הפרושים האלה קבלתי בשמים משמו של קדוש עליון הצדיק הנשגב רבי חיים בן עטר" סיים הרב את דבריו בהתרגשות.

רבנו הזדקק הפעם מלא קומתו והכריז בקול רועם: "חיים בן עטר".

זעזוע פקד את כל הנאספים, הכל בקשו להעניש בתוקף את החצוף אשר העז זו הפעם השלישית לזלזל בכבודו של קדוש עליון.

הפעם אי אפשר לחשות עוד" הסכים גם הרב עמהם, הוחלט, אפוא פה אחד, כי יש להעמיד בית דין מיוחד כדי לדון בדינו כדין מבזה תלמיד חכם. ביינתים החלט לכלוא את רבנו בחדר קטן וחשוך עד הוצאת דינו אט אט נרגעו הרוחות והקהל המשיך בסעודה.

לפתע התחוללה סערה איומה רוח עזה החלה מנשבת ועוקרת עצים ורעפים ברקים מסנוורים התנוצצו ורעמים מחרישי אזנים פלחו את האוויר. כל העירה היתה כמרחקה זעקות שבר וקריאות לעזרה נשמעו מכל עבר. בשמוע הרב אודות הסערה והמהומה הסתגר בחדרו, כדי לשאול במרומים בשל מי הסער הנורא הזה.

להוי ידוע לך ענו לו משמים, כי האיש אשר סגרת על מסגר וברית, הוא הינו רבי חיים בן עטר בכבודו ובעצמו. במשך כל השבת נחים הרשעים מן הגיהנום הלוהט, אך עם צאת השבת בהבדיל רבי חיים בן עטר על היין מתחילים ימות החולין, ואז מופעל הגיהנום והרשעים מושלכים אליו בחזרה. אך עתה כאשר הקדוש הזה יושב במאסר ואינו יכול להבדיל על יינו, שוררת מהפכה בעולמות העליונים. מלאכי החבלה מבקשים להשליך את הרשעים לגיהנום שם מחכה להם שר הגיהנום. ומאידך טוענים הרשעים כי השבת עדיין לא חלפה, שכן רבי חיים בן עטר לא הבדיל עדיין על היין, וזו היה סבה לסערה האיומה המשתוללת בחוץ".

כדי להשקיט את הסער אמרו לו לרב עליך לשחרר תכף ומיד את הצדיק ממאסרו.

ועוד הטילו עליו על הרב לבשר לרבנו כי תם עונו וחטאו נתכפר יכול הוא לסיים גלותו ולשוב לביתו. מובן מאליו כי הרב מהר לקיים את שנצטווה. הרב הרבה לבכות ולהתחנן לפני רבנו כי יסלח לו על השגגה בפגיעה בכבודו.

שמחה רבה שמח רבנו בשמעו דברי הרב הוא הודה לו מאד אך סרב על אף הפצרותיו, להישאר עמם עוד זמן מה. ללא שהיות יצא לדרכו כדי להספיק להגיע לעירו לקראת חג השבועות.

פחות תרופות, יותר פטרוזיליה: תזונה להורדת לחץ הדם

כל מי שסובל מלחץ דם מעוניין למצוא פתרון לאיזון מדדים • אילו תבלינים תמימים יכולים להקפיץ לכם את לחץ הדם? כל המידע החשוב הזה מאת אלי לובושיץ, Ph.D, N.D, נטורופת ומומחה לרפואה משלימה, מרכז רפואי מד-באלאנס

מוגזמות של יין לא מומלצת לאף אחד ובמקרים של לחץ דם חשוב במיוחד להימנע ממנה.

ירקות ושמיים - תרופות ללחץ דם?

בעוד שכדאי להיזהר מסויה, מלח וקינמון, יש מאכלים נפלאים ומועילים, הם בעלי השפעה מעולה על לחץ הדם. תוספת שלהם לתפריט יכולה להועיל. לדוגמה:

- מאכלים ירוקים: עשירים בכלורופיל. אם ניקח פטרוזיליה, שמיר, כוסברה וסלרי - כולם יכולים להשפיע לטובה על לחץ הדם; במיוחד לאור העובדה שהם עוזרים לפעילות תקינה של הכבד ושל הלב, וזה משפר ומוריד את לחץ הדם. אותם מאכלים אף משקמים - פטרוזיליה לדוגמה היא חומר משותף שעוזר לגוף להיפרד מעודפי נוזלים וזה מוריד פיזיקלית את הנפח שלהם וכך מוריד את לחץ הדם.
- שמנים טובים: שמנים בלתי רוויים ממקור צמחי או ממקור חי. שמן זית, שמן אגוזים, שמן אבוקדו, שמן זרעי ענבים ושמן דגים; חשוב לבחור בשמנים איכותיים בכבישה קרה ולא לטגן איתם, כך יש להם השפעה מאוד טובה על הורדת שומנים בדם. כשאנחנו מורידים את השומנים בדם, לחץ הדם יורד.
- יין אדום: משפיע באופן חיובי על תפקוד הלב וכלי דם ומומלץ כאחד המשקאות ששימוש קבוע בהם בכמויות סבירות מועיל. כולם כבר שמעו על הפרדוקס הצרפתי - למרות האוכל הפחות בריא בצרפת כמו גבינות, חמאות ולחמים הצרפתיים פחות סובלים ממחלות לב והמחקרים אומרים שזה בזכות הפלבנואידים והטאנינים שהם אנטי אוקסידנטיים חשובים שעוזרים לתפקוד הלב וכלי הדם.

איזון מנטלי - באמצעות שינוי תזונתי?

חשבתם שהדרך להיפטר מסטרס או חוסר איזון מנטלי היא טיפול נפשי או אולי ציפרלקס? תחשבו שוב! כיום אנחנו יודעים שבעיות לחץ דם יכולות לבוע מבעיות אמוצינוליות ומנטליות. רבים לא יודעים שבעיות אמוצינוליות קשורות לרמה ביוכימית נכונה בדם. המרכיבים הביוכימיים מושפעים גם מויטמינים ומינרלים - אפשר לאזן באמצעות תוספי תזונה את המצב הביוכימי בדם, כך מגיעים למצב אמוצינולי תקין, שהוא אבן היסוד במניעת לחץ דם. שינוי באופן כזה לא יהיה קיצוני וגם לא יגרם לנזק.

<https://medbalance.co.il>

או ביותר הכליה יכולות לגרום ללחץ דם גבוה. הן מושפעות מההורמונים במזונות. כיום יודעים שעופות עשירים ברמה גבוהה של הורמונים שמכניסים אליהם למען גידול מהיר. אנחנו יודעים שאנשים שמרבים באכילת עוף או סוגים אחרים של בשר יכולים לצבור בגופם כמויות רבות של הורמוני גדילה שיכולים לגרום לשיבושים הורמונליים, הם בתורם יכולים לגרום ללחץ דם גבוה.

אוכל טבעי הוא לא תמיד הפתרון ללחץ דם גבוה

יותר ויותר נטורופתים ותזונאים ממליצים לעבור לתזונה כמה שיותר טבעית כדי לאזן את המדדים. מדובר בהמלצה לא רעה, אך צריך לשים לב לצרכים שלכם ולבחירות המזיקות לבריאותכם. קיימים מאכלים שהמרכיבים הטבעיים שלהם הם למעשה הורמונליים. מאכלים כמו סויה וטופו מכילים פיטואסטרונגנים שהם הורמונליים וכן גוטרונגנים שמשפיעים על בלוטת התריס באופן ישיר. אכילה מוגזמת של המאכלים האלו יכולה לגרום לשינוי באיזון של בלוטת התריס וכתוצאה מזה, גם שינויים בלחץ הדם.

היזהרו מתבלינים שיכולים לגרום לעלייה בלחץ הדם, במיוחד בקרב אלו שסובלים מלחץ דם גבוה. תבלינים תמימים כמו דוגמא קינמון, פלפל שחור או טימן יכולים לייצר עלייה בלחץ הדם (לא כל אדם צריך להיזהר מהם). זו דוגמא לעלייה סימפטומטית בלחץ הדם.

עליית לחץ דם בגיל המעבר

אנחנו יודעים שבגיל המעבר עלול לעלות לחץ הדם, אפילו בצורה משמעותית. המדע יודע לספר שאלו תופעות שנובעות משינויים הורמונליים שיש להן השפעה על הפרשת ההורמונים של בלוטת התריס. בתקופה הזו, צריכה מוגזמת של סוכרים יכולה לגרום לשינויים הורמונליים והפרשה גדולה של אינסולין וכך להשפיע על לחץ הדם. גם קמחים שמתפרקים לסוכרים עלולים להשפיע לרעה.

אלכוהול גורם לעליית לחץ דם או משפר את המדדים?

אם אנחנו מדברים על יין, יש לו יותר יתרונות מאשר חסרונות, לרוב האנשים. צריכה סבירה של יין היא בריאה ביותר. צריכה מוגזמת של ליקרים או כמויות

הדרך ללחץ דם תקין מתחילה בתזונה. מאיפה מתחילים?

לפני שניגשים למגוון הדרכים לאיזון לחץ הדם באמצעות תזונה, חשוב להבין שללחץ דם יש גורמים רבים:

- רמת שומנים גבוהה בדם: כולסטרול, טריגליצרידים
- עודף משקל
- פעילות מטבולית לא תקינה

אלו רק הגורמים הנפוצים ביותר, כאשר קיימים עוד מגוון גורמים. כשניגשים לטפל, חשוב להבין מה הגורם ללחץ הדם, לעיתים הכליות או מערכת העצבים הם מקור הבעיה. אחרי שמבינים את המקור, לתזונה יש אפשרויות מרשימות לאיזון לחץ הדם ואפילו לפתרון של מקור הבעיה.

כיצד הדגש על התזונה משתנה בהתאם למקור הבעיה?

- יש אנשים שלחץ הדם שלהם הוא כלייתי ואז יש חשיבות לכמויות נכונות של חלבון בגוף
- יש לחץ דם על רקע הורמונלי ולכן יש לשים לב להורמונליים במזון
- יש לחץ דם על רקע מערכת העצבים, שגם מושפעת מהמזון

צריך להבין שכל אדם שונה, גם ברמת הנטיית הגנטית - כך שלכל אחד יש מזונות שעושים טוב לצד מזונות אחרים שעלולים להזיק. אותם מזונות שגורמים לגוף לעבוד בצורה תקינה עלולים בהמשך לייצר בעיות לחץ דם.

המלח הוא האויב?

המלח הוא אחד המזונות הכי ידועים לשמצה בתחום לחץ הדם. אז נכון שהמלח גורם לאגירת נוזלים בגוף, ואגירת נוזלים בגוף מייצרת בצורה פיזיקלית עלייה בלחץ הדם. ברור שהפחתה בכמויות המלח גורמת במידה מסוימת להורדת לחץ הדם, אך זה לא תמיד הפתרון, בוודאי לא היחיד.

אדם לא יכול לחיות בלי מלח וזקוק לו לתפקוד תקין. כמו כן - זה לא מספיק כדי לפתור את הבעיה אלא רק אחד הדברים שאפשר לעשות. אם המלח היה האשם היחיד לא היה צורך אדיר בכדורים להורדת לחץ דם ברחבי העולם.

מה הקשר בין הורמונליים ללחץ דם גבוה?

אנחנו יודעים שחלק מהפרעות לחץ הדם נובעות מהפרעות הורמונליות. בעיות בבלוטת התריס

קצרים

מה עושים עם פצעונים?

טיפוח עור הפנים לבני נוער הסובלים מעור שומני עם פצעונים או פצעים • הטיפים באדיבות ננסי ירחי - מנהלת קשרים רפואיים במותג הדרמו קוסמטיקה וישי - VICHY ומותג לה רוש-פוזה LA ROCHE-POSAY

מה הגורמים העיקריים לפצעונים?

גנטיקה, שינוי בהורמונים, זיהום אוויר, חשיפה לשמש, לחץ, מזון, כל הפרמטרים הללו יכולים לגרום לעור שומני, עם פצעונים או פצעים. העור סובל ביצור יתר של סבום (שומן בעור), ולא יודע להוציא אותו... התוצאה: ברק בעור הפנים, נקודות שחורות, מיקרו-ציסטים ונקבוביות מורחבות.

באיזה גיל סובלים מפצעים ופצעונים?

מתחיל בגיל ההתבגרות (סביבות 12/13) אבל היום בכל העולם נשים וגברים סובלים מעור שומני ופצעונים גם בגיל 30, 40, ואפילו מעל 50!

איך אפשר למנוע את התופעה הזאת?

עור מעורב, שומני, עם פצעונים או פצעים דורש שגרת טיפוח עקבית ומתמידה. חשוב לבחור בסבונים יעילים ועדינים המכילים אבץ כדי להפחית את רמת השומן בעור, ולגרום להתחדשות התאים, פילינג עדין.

המטרה היא לנקות את העודף שומן והתאים המתים שהצטברו על פני העור וסותמים את הנקבוביות. בנוסף לסבון, מומלץ להשתמש בקרם לחות טיפולי שמיועד לעור שומני.

למה כל כך חשוב לטפל בפצעונים?

כל פגם יכול להפוך לצלקת, במיוחד בעור כהה, או בסימן אדמומי בעור בהיר. הדלקת שנמצאת בבלוטת החלב עוברת לתאים המכילים מלנין, ונוצר תופעת פיגמנטציה.

חיוני לטפל בעור עם פצעונים הכי מהר שאפשר כדי למנוע צלקות עתידיות, ולבחור בטיפוח המסייע בהפחתת הסימנים.

קרם הפנים צריך להכיל רכיבים אנטי-דלקתיים, עם שילוב של רכיבים המסייעים להתחדשות התאים, כגון פילינג עדין.

מאוד חשוב בעור מעורב עד שומני לטפל באופן יומיומי ביצור יתר של סבום, ולא לבצע טיפול אגרסיבי פעם ברבעון!

האם טוב לעור עם פצעים להיות בשמש?

לא, ההפך... חשוב לא להיות בשמש, היא מזרזת את בלוטות החלב בימים הראשונים יש הרגשה שהפצעים מתייבשים, ושהעור נראה יותר טוב, ובהמשך העור מתעבה, שיותר פצעים מופיעים על העור.

מה השפעה של אקנה על דימוי עצמי?

יש מקרים שההשפעה היא רצינית, נערו, נערים לא יוצאים מהבית בגלל פצעונים רבים על עור הפנים שלהם. יש גם מקרים קיצוניים של דכאון.

מה הטיפים שאפשר לתת לאנשים הסובלים בפצעים או פצעונים?

1. חשוב כל הזמן "מניעה", להשתמש במוצרים דרמו-קוסמטיים המסייעים בהפחתת ברמת הסבום בעור, בקילוף עדין של התאים המתים והמצטברים בנקבוביות.
2. שגרת טיפוח המבוססת על רוטינה נכונה ומתמידה זה הסוד בטיפוח לעור הסובל מפצעים. חובה לשטוף את הפנים פעמיים ביום עם סבון מותאם. לבחור בקרם פנים מיועד לעור שמן הנוטה לפצעונים.
3. כמובן כלל ברזל: לא לפוצץ פצעים, כדי למנוע צלקות
4. להימנע מחשיפה לשמש, ולהקפיד על מריחת קרם הגנה מותאם לעור שמן (לא קומדוגני).
5. לאכול בריא.
6. להימנע ממוצרים אגרסיביים, המייבשים יותר מידי את העור, והגורמים לייצור יותר של סבום כתגובה לטיפול האגרסיבי מידי.

להפיץ את החום וההתלהבות שביהדות

בסוף השיעור של נפלאו"ת במכון היופי של יפה בירושלים משתפת אותנו יהודית בדרך שעברו היא ובעלה עד שהגיעו לתורה ולחב"ד. "שנינו הגענו מבתי לא דתיים. גדלנו בארצות הברית בלי שום רוחניות, למדנו בין גויים בבית ספר בלוס אנג'לס. הסבים שלנו כבר התחילו את ההתבוללות. מבית כנסת רפורמי למדתי להיות מנהיגה בקהילה ולשאת דרשות. חיפשנו, כל אחד בנפרד, אלוקות ומצאנו אחד את השני. בעלי למד על נצרות ועוד דתות ובסוף אחרי כל החיפוש הגיע דרך הרב קונין ליהדות, הוא לימד את עצמו ארמית כדי ללמוד גמרא. הוא היה מנצח ומלחין וחיבר שירים יפים על בסיס פסוקי התנ"ך. בשנות ה-70 הוא הגיע לכפר חב"ד ועלה לצפת ולמד וגדל, ובאותו הזמן אני עדיין חיפשתי את דרכי. תמיד הסתכלתי על פירות או ירקות בהערכה ובהערצה לטבע ולבריאה והרגשתי בתוכי שיש איזו תוכנית אלוקית.

ברוך ה' זכינו להקים בית, והרבי קיבל אותנו ביחידות לקראת החתונה שנערכה בט"ו בשבט. אחרי שהרבי שאל באיזה שפה נרצה לדבר, הוא אמר לנו באנגלית "שתזכו להפיץ את החום וההתלהבות שביהדות" ואכן זכינו, בעלה של יהודית זכה להגיש בחמימות את הסידרה "להחיות את היום" - פרשת השבוע יומית עם הרבי מליובאוויטש.

פרשת יתרו היא השיא של כל הדרך שעברנו כדי להגיע לקבלת התורה, כדי להפוך את הגשמיות לכלי לרוחניות. זהו הרגע שהפך אותנו לעם. אך האם חשבת פעם מה זאת התורה? בקבלת התורה קרה משהו מיוחד - "ויחן שם ישראל", ואומר רש"י: "כאיש אחד בלב אחד" ומוסיף כי שאר החניות היו "בתרעומת ובמחלוקת" וכאן חנו כולם כאיש אחד, רק כדי לקבל את התורה! אבל איך ייתכן שהתורה

מחברת, הרי שבעים פנים לתורה וכל כך הרבה רבדים לה? אלא שהתורה זה משהו אחר - תורה מלשון הוראה. התורה אינה רק חוכמה גבוהה, אלא היא דרך חיים. פעמים רבות אני רואה נשים שעושות את דרכן אל ה'. הן לומדות ומחכימות בתורה, ואפשר לראות שהחזות שלהן משתנה לגמרי, השינוי הוא בדרך החיים בכל דבר ענייני. אחדות אמיתית היא רק כשיש דעות רבות. זה הדבר שנותן את הכוח לאחד. לנו כנשים יש חלק חשוב בזה. "כה תאמר לבית יעקב" - הקב"ה מורה למשה לתת את התורה בדרך אחרת לנשים ולגברים. ומי קודם? כמובן הנשים! כי הקב"ה יודע שאם אנחנו הנשים נקבל אותה כל השאר כבר יסתדר... הגברים כבר ילכו אחרינו. מי שלומד תורה - מאירים לו מסוף העולם ועד סופו. כשלומדים את התורה יש בהירות ורכות, יש קבלה ואהבה, ומי צריכה יותר מזה? אך יש עוד סיבה שבגללה אני מוציאה שוב מסע נשים לרבי, והסיבה הזו נמצאת בשיחות של הרבי לחודש שבט תשנ"ב. הרבי מדבר שם על המעלה של נשי ובנות ישראל ומסביר שזה אחד החידושים של הרבי הרי"צ - לימוד חסידות לנשים דווקא!

כחסידה של הרבי שהולכת בדרכיו, אני משקיעה את מרצי בהפצת החסידות לאנשים, נשים וטף, וכפי שהרבי אומר בשיחה, השפעה על נשים משפיעה אוטומטית על כל בני הבית של כל אחת מהן.

עכשיו יש לך הזדמנות פז להגיע בעצמך לרבי וללמוד מתורתו במסע נשים מיוחד במינו שיכלול סדנאות מעצימות לנשים ולימוד תנאי עם הרב נדב כהן, וכל זה בלי לוותר על הצד הגשמי ובילוי ב"תפוח הגדול". אז אם גם את רוצה להשפיע על הבית שלך ולהביא שינוי לך ולמשפחתך - צאי איתנו לדרך, כי התורה היא דרך חיים.

”

מי שלומד תורה - מאירים לו מסוף העולם ועד סופו. כשלומדים את התורה יש בהירות ורכות, יש קבלה ואהבה, ומי צריכה יותר מזה?

וופל-בר גבעת שמואל

מציעה לכם תפריט עשיר ומגוון, לאכול באווירה ביתית ולסיים עם מתוקים שייסגרו לכם את הארוחה עם טעם של עוד.

ארוחות בוקר | כריכים | פיצות
טוסטים | פסטות | סלטים | קינוחים

כל המוצרים בהשגחת הרב לנדאן, העדה החרדית ורובין

הסיבים 48, גבעת שמואל (במרחק של 8 דקות מגשר הולכי הרגל של בני ברק)
להזמנת מקום 03-6993717

קו עיתונות

רשת השבועונים המקומית המובילה והגדולה בציבור החרדי

לרגל התרחבות

דרוש/ה גרפיקאי/ת

חרוץ/ה ובעל/ת מעוף
שליטה בתוכנות InDesign, Illustrator, Photoshop
נסיון של שנתיים לפחות
עבודה בשעות גמישות - חובה

קו"ח לפקס:

03-5796645
למייל: shlomi@kav-itonut.co.il

2

צילום: חיים ניצן

3

צילום: פארה ראסמן

1 פיצה פרווה

לרגל יום הפיצה הבינלאומי, מגישה "משומשו", יצרנית הגבינות הטבעונית, מתכון מיוחד לפיצה טבעונית. פיצה משפחתית גדולה, בטעם נפלא, בשימוש גבינה טבעונית מגורדת לפיצה ואפיה, פיצה להנאת כולם, המתאימה כארוחת ערב או באירוח משפחתי.

מצרכים:

300 גרם מגורדת לפיצה ואפיה "משומשו"
200 גרם תוספות כמו פטריות/זיתים/תירס

לבצק:

500 גרם קמח
2 כפיות שמרים יבשים
1 כפית סוכר
1 כפית מלח
3 כפות שמן זית
1 ו-1/3 כוסות של מים פושרים

לרוטב העגבניות:

3 עגבניות קלופות וקצוצות
5 שיני שום כתושות
1 צרור בזיליקום טרי
1/2 כפית סוכר
1 כפית מלח
2 כפות רסק עגבניות
1 כפית אורגנו יבש

אופן ההכנה:

- להכנת הבצק:** 1. מערבבים בקערה את הקמח, השמרים היבשים והסוכר.
- יוצרים גומה ושופכים לתוכה את המים, השמן והמלח ומתחילים ללוש. מוסיפים תוך כדי לישה את שליש כוס המים עד שנוצר בצק גמיש.
- יוצרים כדור מהבצק ומקמחים אותו קלות, עוטפים בניילון נצמד ומתפיחים למשך כחצי שעה.
- לאחר התפיחה פורסים על משטח העבודה נייר אפייה מקומח קלות. לשים את הבצק בשנית ומרדדים אותו לצורה עגולה על נייר האפייה המקומח.
- מעבירים לתבנית ובעזרת לחיצות קלות יוצרים מעין מסגרת מסביב לפיצה.

להכנת הרוטב: 1. מניחים במחבת עם שמן זית את העגבניות עם השום. מבשלים כמה דקות ומוסיפים את הבזיליקום ואת שאר התבלינים והרסק. מסירים מהאש.

2. מברישים בשמן זית את שולי הבצק, מורחים על בסיס הבצק את הרוטב ומפזרים מגורדת לפיצה ואת התוספות שאוהבים.

3. אופים את הפיצה בתנור שחומם מראש ל 200 מעלות עד להשחמה.

2 דלעת ערמונים ממולאת בטבולה אבוקדו

"אבוקדו גרנות" מגישים מתכון מפנק של דלעת ערמונים ממולאת בסלט טבולה אבוקדו. המתכון קל הכנה, חגיגי ויפיפה, נפלא כמנה זוגית מפנקת.

מצרכים (לכ-2 מנות):

1 דלעת ערמונים בינונית
1 אבוקדו בשל
צרור עלי פטרוזיליה
צרור עלי נענע
1 מלפפון
1 עגבנייה
1/4 כוס חמוציות
1/2 לימון סחוט למיץ
1 כף שמן זית
קורט מלח

אופן ההכנה:

- להכנת סלט הטבולה:** 1. קוצצים דק דק צרור עלי פטרוזיליה, צרור עלי נענע, מלפפון ועגבנייה.
- חותכים את האבוקדו לקוביות קטנות ומוסיפים לסלט, יחד עם החמוציות.
- מתבלים בלימון, מלח ושמן זית משובח.
- חוצים דלעת ערמונים לשניים לרוחב ומרוקנים ממנה את הגרעינים.
- מושחים את החלק הפנימי של הדלעת עם מעט שמן זית ומכניסים למיקרוגל למשך כ-6 דקות. מצננים.
- ממלאים בסלט הטבולה ומגישים.

3 קטאיף פירות יבשים

קטאיף נחשב לאחד הממתקים האוריינטליים הטעימים ביותר. שלד קריספי או רך שעוטף הרבה מילויים כמו גבינה, קרמים, אגוזים או אחרים. תלוי באיזה גרסה מכינים, חמה מטוגנת לרוב אגוזים וגבינה, קרה ללא טיגון לרוב עם קרם או אפויים שהם פחות נפוצים. המתכון המופלא הזה הוא של פארה ראסמן, המפליאה בטעמי המטבח הלבנוני והגלילי.

חומרים לבלילה בסיסית:

2 כוסות קמח
חצי כוס סולת

2½ כוסות (250 גרם) פירורי בייסקוויט
2 כפות סוכר
½ כפית קינמון טחון
100 גרם חמאת "תנובה" מומסת

לתערובת הדובדבנים:

1 שקית (300 גרם) דובדבנים מתוקים "סנפרוסט"
3 כפות סוכר
½ כוס (60 מ"ל) וישניאק (ליקר דובדבנים)
3 כפות מים
1 כפית קורנפלור

למוס היוגורט:

3 כפות מים
2 כפיות ג'לטין
2 גביעים יוגורט "יופלה" דובדבנים 3%
4 כפות סוכר
1 מכל (250 מ"ל) שמנת להקצפה 38% מסדרת "השף הלבן"
2 שקיקים (2x10 גרם) סוכר וניל
3 כפות פיסטוקים קצוצים לעיטור (לא הכרחי)

אופן הכנה:

- מחממים את התנור לחום בינוני (180 מעלות). משמנים תבנית קפיצית (רצוי בעלת תחתית זכוכית) במעט חמאה. מהדקים רצועות של נייר אפייה ברוחב 3 ס"מ לדופנות התבנית (הנייר מקל את חילוץ העוגה וגם משמש כסמן גובה לתערובת הפירורים). מערבבים יחד את המצרכים לבסיס, ומהדקים את התערובת לבסיס התבנית ולדפנותיה - עד גובה 3 ס"מ. אופים במשך 10 דקות. מוציאים מהתנור ומצננים.
- מכינים את תערובת הדובדבנים. שמים את הדובדבנים בסיר, מוסיפים סוכר, וישניאק ו2 כפות מים ומביאים לרתיחה. מבשלים במשך 3 דקות. בוללים את הקורנפלור בכף המים הנותרת ומוסיפים לסיר. מבשלים תוך ערבוב כדקה, עד שהנוזלים מסמיכים. מסירים מהאש ומצננים.
- מכינים את מוס היוגורט. שמים את המים בקערת וזורים עליהם את הג'לטין. מערבבים ומשהים 10 דקות לריכוך. יוצקים את היופלה לקערה בינונית, מוסיפים 3 כפות סוכר ו½ כוס + 2 כפות (150 מ"ל) מהסירופ הסמך של הדובדבנים. טורפים היטב. ממסים את הג'לטין במיקרוגל (20 שניות), מערבבים לתערובת חלקה ובוחשים לתוך תערובת היוגורט.
- מקציפים את השמנת עם כף סוכר ועם סוכר הווייל לקצפת יציבה. מוסיפים את תערובת היוגורט ומערבבים בתנועות קיפול לתערובת קציפתית אחידה. יוצקים את התערובת לקלתית הפירורים האפויה ומחליקים את פניה. מפזרים את הדובדבנים על המוס ויוצקים את הסירופ הנותר. מכסים ומקררים במשך 6 שעות לפחות (רצוי במשך לילה) עד שהמוס מתייצב.
- משחררים את מסגרת התבנית ומסירים את נייר האפייה מדופנות העוגה. מעטרים את שולי העוגה בפיסטוקים קצוצים.
- אופים בטמפרטורה של 180 מעלות כ-45 דקות, עד שהבצק תופח מעט ומזהיב. מומלץ להגיש חמים, אפשר להוסיף כדור גלדת וניל מעל.

1 כף סוכר
1 כפית שמרים
2 כפיות אבקת אפייה.
1/4 כפית ביקרבוט
1 כף מי זוהר (אופציונלי)
3 כוסות מים פושרים

לבלילה:

- בבלנדר מערבבים הכל.
- מטפחים עד שעולים בועות אוויר. לוקח בין 10 עד 20 דקות. במזג אוויר קר אפילו טיפה יותר. התערובת מסמיכה בשלב הזה.
- שופכים כ 1/2 כוס מהבלילה על מחבת חמה ומבשלים אותם כמו פנקייק.
- בשלב הזה נוצרים חורים/בועות על הקטאיף המתבשל. מבשלים על צד אחד וחשוב מאוד לא להפוך או לשחק איתו על המחבת תוך כדי בישול עד לייבוש.
- מניחים אותם על משטח שטוח ולכסות עם מגבת עד שמסיימים את הכמות.
- ממלאים עם תערובת הפירות היבשים ומהדקים את הקצוות הדביקים.
- טיגון: מחממים שמן ומטגנים עד להזהבה כהה.
- לטבול בסירופ: מוציאים מהשמן, מניחים על מגבת כ- 15 שניות וטובלים בסירופ הסוכר כשהם עדיין חמים.

למילויים:

- מילוי פירות יבשים ואגוזים:
- 1/2 כוס פקאן מסוכך. 1/2 כוס פקאן רגיל, 1/4 כוס משמשים יבשים (כתומים), 1/4 כוס משמשים אורגניים (חומים), 1/4 כוס תמרים שלמים. 2 כפות פיסטוק אפשר להוסיף כף צימוקים למי שאוהב.
- לטחון את התערובת במעבד מזון לכמה פולסים. התערובת צריכה להיות גסה.
- עדיף לטחון את האגוזים בנפרד והפירות היבשים בנפרד. ומערבבים הכל.

טיפים: לפני הבישול לבדוק סמיכות הבלילה צריך להיות סמך קצת יותר מפנקייק. אם לא בטוחים, אפשר לנסות אחד או שניים לפני. אם מרגיש סמך מדי מוסיפים כף מים חמים בכל פעם, ולנסות שוב.

סירופ סוכר:

2 כוסות סוכר וכוס מים, מרתיחים לכמה דקות. מוסיפים כוכב אניס או 2. מנמיכים את האש ומרתיחים לכמה דקות נוספות, מטפטים לימון (כמה טיפות מחצי לימון) כפית בערך). מורידים מהאש ומקררים.

4 עוגת יוגורט ודובדבנים

מתכון: דנית סלומון
צילום: יהודה סלומון

רכיבים לבסיס:

אפשר לחשוב

קאקורו

מלאו בכל שורה או עמודה ספרות מ' עד 9, כך שיתקבל הסכום הרשום בראש העמודה או השורה. אין לרשום ספרה אחת פעמיים באותה שורה או עמודה.

				10	22			
			12					
			19					
		22				19	6	
	7			10				
	15					9		
17				24	10			
16					17			
		17		10				
		9						

				8	24			
			12					
			21					4
		17						
		16			10			
		21						
	7				6			
15					11			
6				13	14			
		18		6				
		13						

סודוקו

			5					1
	4		6					8
		7		3		2		
		9		7		3		
6					8			5
		2				4		
		3		9		7		
5					4		2	
7					3			

	7		2			1		
	6			9			8	
		5		3		4	6	
		4		5			3	
		2	7		1	9		
	8		6			7		
9	3		8		5			
4			7				1	
		7			6		2	

		2						3
	8				4			
	6		5				7	
	9				8	1		
5								2
		3		6			4	
	1				9		6	
			7				8	
4						9		

	5				8	1		
		9		2				
6							3	
		7				4		
	1			9			5	
		2	3			8		
	4							7
				6		2		
		3	5				9	

סודוקו 16

		3			4		6		8			5	12
16	4			11	10		12		15	5		13	
	9	1	15				5	2			10	11	4
	10			6				7	4		14		1
13			5					8	7	15		1	12
15		7	1		6	5	4	9	2	3			
11	2		3			8			14	12		5	
10			12		2			16		1		9	7
12				13	16				3	7		11	6
3	15	11		10	12	1		4	5	8		13	
	7		10		14				16	9		3	2
4	16	8		5				10	6		13		
		5		8	15	10	16			2	3		1
8		15	2	9		12	3		10	6	16		11
6		14	16					15	8	4	9		10
9			11		4		14		1		7	8	15

	11		15		9	8	5		7			4	3
	4				6		14	1				15	5
16	8		12		7	13						6	2
	13			15		1		8	9	10		14	7
		1	4		12	3			7	13	9	6	14
8	9			16	4			10	6		15	5	
7				9	15		6	16		3	11		1
	15	10	14		5	7	2		1		9	3	4
	14	16							1				15
		5				12	11						3
3		11						13	5	2	7	8	6
10	7	15		8		4	3		16			11	1
				3				4	15	5			13
		4	6	7		5	13		3	9	1	15	
5	1	9	7	6	8	16		2	13		10		4
15	3					10			8	11	6		12

מבצעי סוף עונה באדור

חולצות
אדור
תווית כחולה
רק **60** ₪

מעילים
100% צמר
רק **299** ₪

סוודרים
1 ב **40** ₪
2 ב **70** ₪

עניבות
3 ב **100** ₪

מכנסיים TR
2 ב **180** ₪

חליפות TR
330 ₪

אדור Adore

בית אופנה לגברים

עזרא 11 (מול אולמי הדקל)
טל. 03-5559733

קאליש 4 (צמוד לביה"כ הגדול)
טל. 03-5038773

הפסח הזה כווווחוולנו מסובין

הנחה 40%

על פינות האוכל

MEDIA CREATION

שמרת הזורע®

SHW.CO.IL | NETCOLLECTION.CO.IL | 073-2221800
קיבוץ שמרת | חיפה חוצות המפרץ | נתניה | פתח תקוה | בני ברק | ראשון לציון | בילו סנטר
ירושלים | באר שבע | outlet בר לב

הוט

EXTRA MEMBERS

LifeStyle

יחד

שמרת 360

אשמורת 360

קרנות השוורים

קודם כל בשבילך

דיסקונט

מזרחי טפחות

Corporate

טוב

הנחות מועדונים:

תרבות ופנאי לעובדי המדינה

המבצע בתוקף עד ה- 13.3.20 או עד גמר המלאי | בכפוף לתקנון | אין כפל מבצעים | מינימום 100 לדגם | לא כולל מוצרי נט קולקשן

התמונות להמחשה בלבד | כל עיצובי שמרת הזורע רשומים ברשם המדגמים | ט.ל.ח.